

Β. 477.
Έλινα Μασιέλλου - Γιαννάκενα

ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Μιά ποιητική όδοιπορία στον Μείζονα Έλληνισμό.

- ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ
- ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ
- ΚΥΠΡΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
Σειρά: 'Ακροκέραμο

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Έλινα Μασιέλλου - Γιαννάκενα

ΕΛΙΚΟ 201

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
ΚΟΝΙΤΣΑΣ	
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ	55915
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ	9/9/2014
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.	

ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ

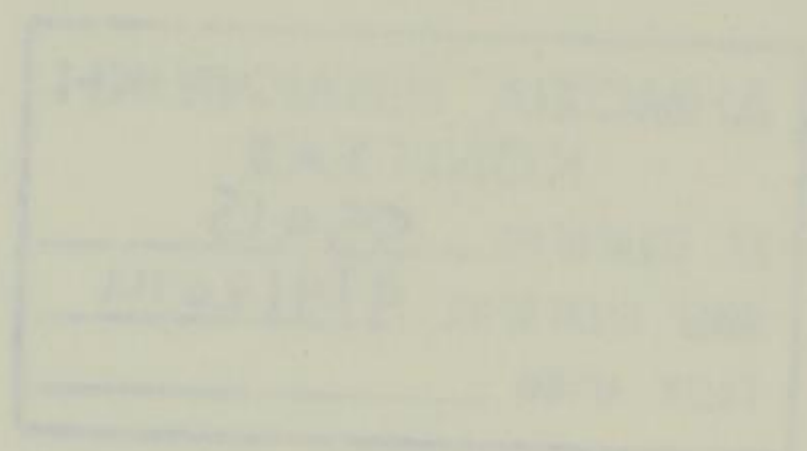
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Μιά ποιητική οδοιπορία στον Μείζονα Έλληνισμό.

- ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ
- ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ
- ΚΥΠΡΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
Σειρά: Άκροκέραμο

Ελίνα Μοντάνο - Γιαννάκης

ΛΕΝ ΕΧΩ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ, Ιωάννης Χρ. Γιαννάκης
Αχ. Παράσχου 127, τ.κ. 114-75, τηλ. 6440-021
Α ΕΚΔΟΣΗ: 1994

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
Ιωάννης Χρ. Γιαννάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....7

Α' ΜΕΡΟΣ : ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ.

1. ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ !.....	13
2. ΠΕΤΡΟΦΙΛΗΜΑ.....	14
3. ΛΕΥΤΕΡΙΑ I.....	15
4. ΛΕΥΤΕΡΙΑ II.....	16
5. Η ΣΤΡΑΤΑ.....	17
6. ΟΙ ΛΥΓΕΡΕΣ.....	19
7. ΘΑ ΉΘΕΛΑ !.....	21

Β' ΜΕΡΟΣ : ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ .

8. ΑΤΙΤΛΟ.....	27
9. ΝΙΚΑΙΑ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1984.....	28
10. ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟ.....	30
11. ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ.....	32
12. ΤΟ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ.....	34
13. ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ.....	36
14. ΕΝΟΧΕΣ.....	37
15. ΔΙΚΗ.....	39
16. ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΝΥΧΤΕΣ.....	41
17. ΦΥΓΗ.....	42
18. ΦΥΓΑΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.....	46
19. ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ.....	49
20. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.....	51
21. ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.....	52
22. ΟΧΙ ΣΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ !.....	53
23. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ.....	56

Γ' ΜΕΡΟΣ : ΚΥΠΡΟΣ.

24. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	59
25. ΕΥΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗ.....	61
26. ΚΥΠΡΟΣ.....	63
27. ΧΡΟΝΟΓΥΡΙΣΜΑΤΑ.....	65
28. ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΣ.....	66
29. 1619.....	68
30. ΖΩ.....	71
31. ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΠΡΑΣΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ.....	73
32. ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΠΟΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	75

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

A' ΜΕΡΟΣ : ΑΣΥΓΓΡΕΤΕΣ ΠΑΡΑΒΕΣ

13	1 ΑΣΥΓΓΡΕΤΕΣ ΠΑΡΑΒΕΣ
14	2 ΠΕΤΤΟΥΜΑΝΙΑ
15	3 ΑΣΥΓΓΡΕΤΑ 1
16	4 ΑΣΥΓΓΡΕΤΑ 2
17	5 ΣΤΡΑΤΑ
18	6 ΣΤΡΕΣ
19	7 ΣΤΡΑΤΑ

B' ΜΕΡΟΣ : ΟΡΘΟΓΩΝΙΑ

20	8 ΑΤΤΑ
21	9 ΝΙΚΑΙΑ - ΝΙΚΑΙΑ
22	10 ΜΟΝΑΧΕΙΟ
23	11 ΔΑΔΟΥΚΟ
24	12 ΤΟ ΚΟΥΛΑΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΧΕΣ
25	13 ΠΕΡΙΟΒΗΝΗ
26	14 ΕΝΟΧΕΣ
27	15 ΔΩΜ
28	16 ΟΡΘΟΓΩΝΙΑΣ ΠΥΛΩΣ
29	17 ΠΥΛ
30	18 ΟΥΤΑΡΕ ΚΑΙ ΤΗ ΟΥΤΑΡΑ
31	19 ΑΣΑΡΕ ΜΟΥ
32	20 ΠΡΟΚΑΤΑΧΕΣ
33	21 ΕΠΙΟΧΗΡΗ ΕΠΙΟΧΗΡΗ ΑΝΑΚΑΤΑ
34	22 ΟΥ ΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΤΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΧΕΣ
35	23 ΑΝΑΚΑΤΑ
36	24 ΚΑΤΑΧΕΣ

Γ' ΜΕΡΟΣ : ΚΥΡΟΣ

37	25 ΤΑ ΤΗΝ ΚΥΡΟ
38	26 ΕΥΝ ΚΑΙ ΤΡΟΙΕΥΝΗ
39	27 ΚΥΡΟΣ
40	28 ΚΥΡΟΣ
41	29 ΚΥΡΟΣ
42	30 ΚΥΡΟΣ
43	31 ΚΥΡΟΣ
44	32 ΚΥΡΟΣ
45	33 ΚΥΡΟΣ
46	34 ΚΥΡΟΣ
47	35 ΚΥΡΟΣ
48	36 ΚΥΡΟΣ
49	37 ΚΥΡΟΣ
50	38 ΚΥΡΟΣ
51	39 ΚΥΡΟΣ
52	40 ΚΥΡΟΣ
53	41 ΚΥΡΟΣ
54	42 ΚΥΡΟΣ
55	43 ΚΥΡΟΣ
56	44 ΚΥΡΟΣ
57	45 ΚΥΡΟΣ
58	46 ΚΥΡΟΣ
59	47 ΚΥΡΟΣ
60	48 ΚΥΡΟΣ
61	49 ΚΥΡΟΣ
62	50 ΚΥΡΟΣ
63	51 ΚΥΡΟΣ
64	52 ΚΥΡΟΣ
65	53 ΚΥΡΟΣ
66	54 ΚΥΡΟΣ
67	55 ΚΥΡΟΣ
68	56 ΚΥΡΟΣ
69	57 ΚΥΡΟΣ
70	58 ΚΥΡΟΣ
71	59 ΚΥΡΟΣ
72	60 ΚΥΡΟΣ
73	61 ΚΥΡΟΣ
74	62 ΚΥΡΟΣ
75	63 ΚΥΡΟΣ
76	64 ΚΥΡΟΣ
77	65 ΚΥΡΟΣ
78	66 ΚΥΡΟΣ
79	67 ΚΥΡΟΣ
80	68 ΚΥΡΟΣ
81	69 ΚΥΡΟΣ
82	70 ΚΥΡΟΣ
83	71 ΚΥΡΟΣ
84	72 ΚΥΡΟΣ
85	73 ΚΥΡΟΣ
86	74 ΚΥΡΟΣ
87	75 ΚΥΡΟΣ
88	76 ΚΥΡΟΣ
89	77 ΚΥΡΟΣ
90	78 ΚΥΡΟΣ
91	79 ΚΥΡΟΣ
92	80 ΚΥΡΟΣ
93	81 ΚΥΡΟΣ
94	82 ΚΥΡΟΣ
95	83 ΚΥΡΟΣ
96	84 ΚΥΡΟΣ
97	85 ΚΥΡΟΣ
98	86 ΚΥΡΟΣ
99	87 ΚΥΡΟΣ
100	88 ΚΥΡΟΣ
101	89 ΚΥΡΟΣ
102	90 ΚΥΡΟΣ
103	91 ΚΥΡΟΣ
104	92 ΚΥΡΟΣ
105	93 ΚΥΡΟΣ
106	94 ΚΥΡΟΣ
107	95 ΚΥΡΟΣ
108	96 ΚΥΡΟΣ
109	97 ΚΥΡΟΣ
110	98 ΚΥΡΟΣ
111	99 ΚΥΡΟΣ
112	100 ΚΥΡΟΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

' Εἷς οἰώνος ἄριστος ἀμύνεσθαι περί πατρὸς '

Ὅμηρος.

*' Δέν εἶναι διαβατάριο πουλί πού γιά μιά μέρα,
σκίζει τά νέφη καί περνᾶ, γοργά σάν τόν ἀγέρα,
Οὔτε κισσός π' ἀναίσχυντος τήν πέτρα περιπλέκει,
οὔτ' ἀστραπή πού σβήνεται χωρίς ἀστροπελέκι !
Δέν εἶναι νεκροθάλασσα, βοή χωρίς σεισμό
νιώθω γιά σέ Πατρίδα μου στά σπλάχνα χαλασμό ! '*

Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.

Ὅμηρος - Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Δυό ποιητές... Τά γραφτά τους... Τοῦ ἀρχαίου καί τοῦ νεώτερου... Τό περιεχόμενό τους ἄγγιξε τίς πιό βαθειές κι εὐαίσθητες χορδές τῆς ψυχῆς μου... Ὅλα ὅσα ἔφερα μέσα μου ἀπό τότε πού συνειδητοποίησα τόν ἑαυτό μου, σάν συναισθήματα γιά τήν Πατρίδα, ἐμπεριέχονται σ' αὐτούς τούς στίχους.

Τά παιδικά, τά εφηβικά, τά νεανικά μου χρόνια, τά σημάδεψαν ἀρχικά οἱ ἱστορίες γιά τούς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους, ἀπό τούς Ἀρχαίους Χρόνους, τό Βυζάντιο, τήν Ἀλωση, τά 400 χρόνια τῆς σκλαβιάς, τό 1821, μέ τόν Μακεδονικό Ἀγῶνα καί τόν Παῦλο Μελά σάν ἀποκορύφωμα, οἱ ἀναμνήσεις τῶν παππούδων μου ἀπό τούς νικηφόρους πολέμους τοῦ 1912 - '13, τή Μικρασιατική Ἐκστρατεία καί καταστροφή καί οἱ διηγήσεις τοῦ πατέρα μου, πολεμιστῆ καί τραυματία τοῦ '40 πού μάς μιλοῦσε γιά τήν Βόρειο Ἡπειρο, τό Ἀργυρόκαστρο καί τά χωριά τῆς Δρόπολης καί πῶς τούς ὑποδέχτηκαν... Ἀργότερα, στάθηκαν γιά τήν ζωή μου φᾶροι φωτεινοί καί ὁδηγοί τά παλληκάρια τῆς Ε.Ο.Κ.Α., μέ τό ἔπος τοῦ 1955 - '59, στόν Κυπριακό Ἀγῶνα γιά Ἐνωση μέ τήν Μάννα Ἑλλάδα - στό πρόσφατο

παρελθον - κι αυτό μου ἔδωσε τή δύναμη καί τό κουράγιο νά πιστέψω πώς οἱ ἀγῶνες γιά τήν Πατρίδα γίνονται κάθε μέρα, ἀκόμα καί σήμερα ὅσο κι ἂν αὐτό φάνταζε στόν σύγχρονο περίγυρο σάν ἀνόητο, ἀνεδαφικό καί ρομαντικό... Οἱ σκέψεις αὐτές ἐνήργησαν καταλυτικά στήν ψυχή μου. Σάν ἐπιστέγασμα μετά ἀπό ὅλα αὐτά τά ἐρεθίσματα, ἦταν ὁ πόθος γιά δραστηριοποίηση καί ἔτσι ξεκίνησα μέ τήν συμμετοχή μου στούς φορεῖς πού διεξήγαγον κάποιους σύγχρονους Ἀγῶνες : Στή Χ.Φ.Ε. (Χριστιανική Φοιτητική Ἐνωση) γιά τόν Χριστό καί τήν Ἑλλάδα, τή Σ.Φ.Ε.Β.Α. (Συντονιστική Φοιτητική Ἐνωση Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος) γιά τό Βορειοηπειρωτικό, στό ΔΡΑΣΙΣ - Κ.Ε.Σ. γιά τήν Κύπρο καί στόν Ε.Σ.Ν.Α.Μ. (Ἐπιστημονικό Σύλλογο Νέων τῶν Ἀμπελοκήπων) γιά τόν Ἑλληνισμό, γιά τόν Ἄνθρωπο καί τήν Ἐπιστήμη.

Χαράχτηκε ἡ ζωή μου ἀπ' τά χρόνια αὐτά καί μέ τόν ἀγνό ἐνθουσιασμό τοῦ νεοφώτιστου ἔζησα τίς πιό συγκλονιστικές στιγμές τῆς νιότης μου !

Αὐτές τίς στιγμές θέλησα ἐκεῖνες τίς ἐποχές νά τίς κρατήσω ζωντανές στή μνήμη μου. Χάραξα σέ κάποια τετράδια τίς εἰκόνες μου, τό ξεχύλισμα τῆς ψυχῆς μου, τόν πόνο καί τό δάκρυ μου ...

Τά χρόνια πέρασαν ...

Ξαφνικά ἐμεῖς - πού μας ἔλεγαν " φασίστες " ὅταν μιλούσαμε γιά Ἑλλάδα, Ἀλύτρωτες Πατρίδες, Λευτεριά στή Βόρειο Ἡπειρο, Ἐνωση μέ τήν Κύπρο καί Δικαιοσύνη - γίναμε ἐπίκαιροι ... Τά ραγδαῖα γεγονότα φώτισαν τίς " ἀγνωστες πτυχές " πού ἐμεῖς φωνάζαμε πώς στ' ἀλήθεια ὑπῆρχαν ὅσον ἀφοροῦσε τό θαμμένο Βορειοηπειρωτικό...

Ἐχει ὁ καιρός γυρίσματα... Κι οἱ " κατήγοροι " ἔγιναν πρόσωπα τῆς ἡμέρας ξαφνικά καί " πρωτεργάτες "... τῶν ἐθνικῶν ἀγῶνων !. Λίγο ὄψιμοι καί μέ ἡμερομηνία λήξεως ὁμως !

Οἱ πραγματικοί ἀγωνισταί, οἱ πρωτοπόροι καί πρωτεργάτες παραμερίστηκαν, κι ἴσως πιά νά τούς θυμοῦνται πολύ λίγοι... Οἱ ἀγῶνες τους " καπελλώθηκαν ", καί σβήστηκαν κάτω ἀπό ψέματα, συμφέροντα πού ἀποπροσανατόλισαν ἐντελῶς τά ἐθνικά θέματα ἀπό τή φυσική τους ἐξέλιξη, καί ἀπό τήν καθημερινή ἐπικαιρότητα

πού κάθε μέρα θέλει καί ἄλλο θέμα νά ἔρχεται στό προσκήνιο ἀρκεῖ νά ἀποκοιμίζει τίς συνειδήσεις, τό ἐθνικό φρόνημα καί τίς εὐαισθησίες τῶν Ἑλλήνων !!!

Ἡ προσπάθεια τῆς λήθης καί ἡ δημιουργία λαθεμένων ἐντυπώσεων καθημερινά κατακλύζουν τά Μ.Μ.Ε., βομβαρδίζοντας τούς Ἕλληνες μέ νέα... προβλήματα πού ξεφυτρώνουν ὅλη τήν ὥρα στόν ὀρίζοντα. Οἱ συγκεκριμένοι ἀγῶνες πέρασαν πάλι στό περιθώριο, ἄλλα θέματα ἀπασχολοῦν πιά ... Οἱ μνημες μου ἀπό τά χρόνια τῶν "διωγμῶν", ξαφνικά μέ ἐπανεφέραν, μέ προκάλεσαν : Δεῖξε πῶς ἐσύ τοῦλάχιστον δέν ξέχασες ! μέ πρόσταξαν. Δέν παριστάνω τήν ταλαντοῦχο ποιήτρια, θεωρῶ μόνο ὅτι πιστεύοντας βαθειά αὐτά πού ἔγραψα κι ὅτι μέ τήν ἀμεσότητα πού εἶναι γραμμένα, δίνω ἕνα μήνυμα : ὅτι ὑπάρχουν νέοι ἄνθρωποι μέ ἰδανικά, πού δέν θά σταματήσουν ποτέ ν' ἀγωνίζονται γιά τόν Χριστό καί τήν Ἑλλάδα ! Πῶς θά εἶναι πάντα σηματοφόροι καί μέ τήν παρουσία τους θά κραυγάζουν πάντα στούς δυνατούς τῆς γῆς.

ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ! ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ΤΙΣ ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ: ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ - ΒΟΡΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (ΠΕΛΑΓΟΝΙΑ) - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ - ΠΟΝΤΟ - ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ - ΚΥΠΡΟ !!!

Δέν ξεχνῶ τίς ἀδικίες πού μᾶς ἔγιναν ἀπό ἐχθρούς καί "φίλους" !

Δέν ξεχνῶ αὐτούς πού χάθηκαν,
Δέν ξεχνῶ τούς σκοτωμένους,
Δέν ξεχνῶ αὐτό τό αἷμα καί τόν ξεριζωμό !

Θά 'θελα ξεχωριστά νά θυμηθῶ τίς φίλες πού ἀδελφές
αἰσθάνομαι ἀπό ἐκεῖνες τίς ὁμορφες μέρες πού οἱ ψυχές, οἱ
καρδιές, τό μυαλό, ὁ χρόνος μας ἦταν ὅλα δωσμένα ὀλοκλη-
ρωτικά στήν Ἑλλάδα καί σ' ἀλύτρωτα παιδιά της: Βόρειο
Ἑπειρο καί Κύπρο... Τίς ἀδελφές μου Ματίνα Κατωπόδη, Ἐφη
Διαμάντη, Τασία Κατσιάπη, Δήμητρα Γιαννακοπούλου, Πόπη
Κογιώνη, Ντίνα Παπαδοπούλου, Ἄννα-Μαρία Σιδηροπούλου,
Μαρία Χρόνη, Ἰφιγένεια Παπαφώτη, Μαρία Ρωσσίδου καί
Μάνθα Τσουκαλᾶ. Τίς εὐχαριστῶ γιά τίς ἀξέχαστες στιγμές πού
ζήσαμε μαζί. Πολλά ἀπό τά πιό πάνω πεζοτράγουδα ἦσαν γραμ-
μένα μέ τή σκέψη μου κοντά τους. Ἄλλοτε πάλι ἡ σιωπηλή πα-
ρουσία τους μέ βοηθοῦσε νά κλάψω μέ τήν πέννα μου πάνω στό
χαρτί τούς καημούς τῶν σκλάβων ἀδελφῶν καί τῶν ἀλύτρωτων
Πατρίδων... Ποτέ ὅσα χρόνια κι ἂν περάσουν δέν θά σβήσουν
αὐτή τήν φιλία καί τήν ἀγάπη πού μᾶς ἔδενε καί πού θά μᾶς δέ-
νει πάντα. Στά παιδιά μου θά λέω ὅτι ἐκεῖνα ἦταν " **τά καλύτερά
μας χρόνια** " ... γεμάτα ἀπό Χριστό καί Ἑλλάδα.

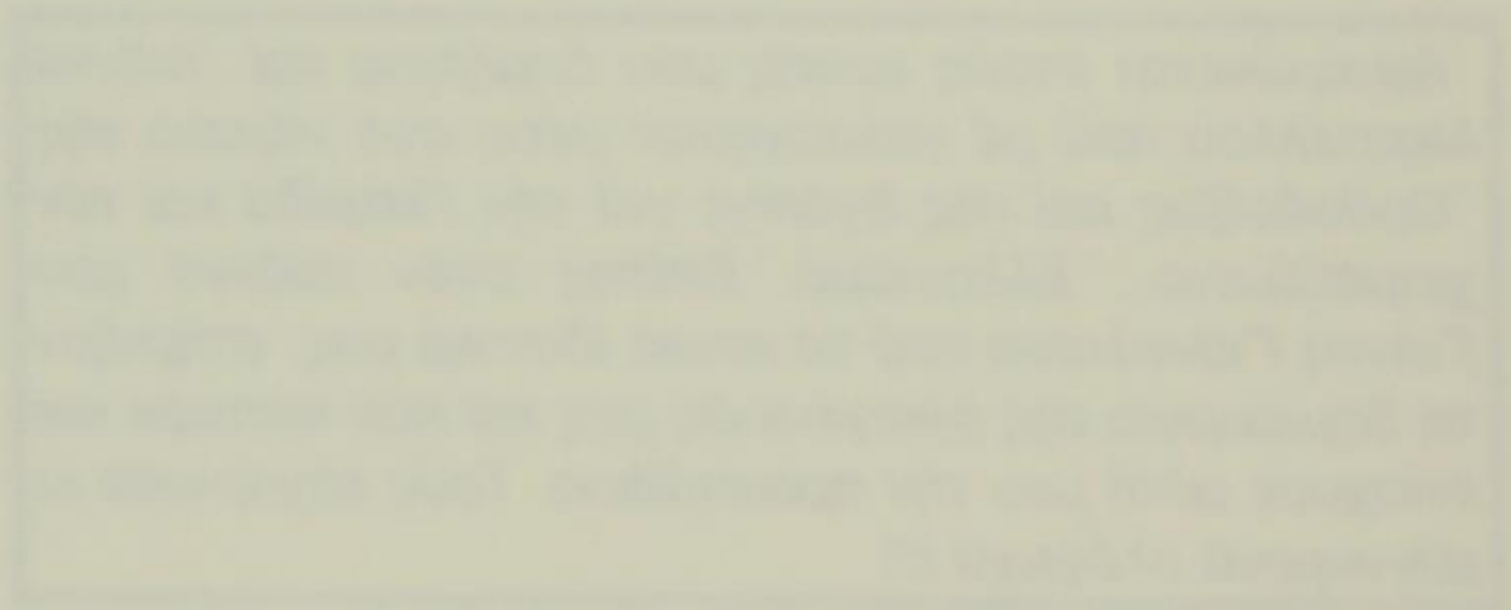
Α' ΜΕΡΟΣ.

ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ.

Ἄφιερώνεται στούς γονεῖς μου Δημήτριο καί Ἰωάννα Μαστέλλου πού μέ γαλούχησαν μέσα στά νάματα τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς ἀγάπης γιά τήν Πατρίδα καί τόν χειμαζόμενο Ἑλληνισμό. Ἐπίσης στόν σύζυγό μου Γιάννη Γιαννάκενα πού τά κοινά ἰδανικά μας, στήριξαν τή δημιουργία τῆς οἰκογένειάς μας καί πού πίστεψε καί ἐνίσχυσε αὐτή μου τήν προσπάθεια. Τούς εὐχαριστῶ κι εὐγνωμονῶ ὀλόψυχα !!!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ !

Άπριλιος - Λαμπρή 1984.

Μεγάλη Έβδομάδα ακόμα σήμερα...
Μεγάλη Έβδομάδα χρόνια τώρα...
Κάναμε βιός από δάκρυα κι αίμα
μόνο μας πλοῦτος νεκροί καί τάφοι
για πόσο ακόμα ;
Άνάσταση ! Λευτεριά !

Πότε θά ξημερώσει ;
Πότε ; Πότε ; Πότε ;

" Τόν άγώνα τόν καλόν άγωνίσου ! "
κι αύριο θά ξημερώσει ή Άνάσταση !
αύριο θάρθει ή Λευτεριά !

ΠΕΤΡΟΦΙΛΗΜΑ.

Πόσα γύρεψα ν' αναστήσω μέσα μου
μ' αυτό τόν γυρισμό!
στάχτη κι αίμα μ' απάντησαν
στό πρώτο κιόλας κάλεσμα!
Έσκυψα βουβή νά παρηγορηθῶ
στις πέτρες...

Τό δάκρυ μου τίς ἔπλυνε,
Ἡ ανάσα μου τίς ζέστανε
Τά χέρια μου γύρισαν νά τίς ζωντανέψουν...
Ἡ ἐλπίδα τοῦ γυρισμοῦ ἔσμιξε μέ τ' ὄνειρο
κι ἄστραψε στή γῆ τοῦ σπαραγμοῦ
τό φέγγος μιᾶς καινούργιας μέρας.
Ἐλαμψε μέ χειμωνιάτικη γαλήνη μιά λέξη : " ΝΕΜΕΣΗ " .
Έσκυψα καί φίλησα τίς πέτρες...

Τότε σ' ἀλήθεια ζωντάνεψαν
ζεμάταγαν σάν φρεσκοψημένο ζυμωτό ψωμί !!!
Οἱ πέτρες τῆς Πατρίδας μου !
Οἱ Ἑλληνικές Πέτρες...
κι ὄλα ὄσα προσδοκοῦσα αναστήθηκαν μέσα μου !...
Γι' αὐτό γύρισα....

Στή γῆ πού μέ γέννησε,
στή γῆ πού μ' ανάστησε,
στή γῆ πού μ' ἔπλασε, πού μέ πλήγωσε,
πού μ' ἀπογοήτευσε...
Στή γῆ πού ἀγάπησα, στή γῆ πού μέ περίμενε...
πού μ' ἀναγνώρισε ὅταν γύρισα...
Γι' αὐτό γύρισα....

ΛΕΥΤΕΡΙΑ - II

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΛΕΥΤΕΡΙΑ I.

Λευτεριά ! τραγουδάει τό ρυάκι, τό ποτάμι,
ή άπέραντη θάλασσα !

Λευτεριά ! τραγουδάει τό κῦμα, πού λευκός
στεφανώνει ό άφρός !

Λευτεριά ! ό άπτός σιά ψηλώματα !

τά περιστέρια στόν " Άγνωστο Στρατιώτη " !

Λευτεριά ! κυματίζει ή σημαία μας,
γαλανόλευκη σάν τόν σκοπό της !

Λευτεριά ! σέ κορφές καί σέ ρέματα !
σέ άπάιπτους βράχους, χαράδρες !

Λευτεριά ! έτραγούδησαν κι έπεσαν
παλληκάρια γιά τό θεϊο όνομά της !

ΛΕΥΤΕΡΙΑ II

Ιούλιος - Αύγουστος 1974.

Λευτεριά ! Είναι τό πουλί πού πετᾶ στους ούρανοὺς !
Εἶναι ὁ ἀγέρας πού περνάει τούς αἰθέρες !
Εἶναι ἡ ζωὴ ὅσων ἔταξαν στή μοῖρα τους
νά φυλᾶνε Θερμοπύλες !

Εἶναι τό κῦμα πού πάει κι ἔρχεται !
Εἶναι τό σύννεφο πού ἀρμενίζει,
Εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδάμαστου πού ξέρει
νά ξεχωρίζει τό σύνορο
τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου,
πού ξέρει νά βλέπει τό σύνορο
τῆς ἐπιείκειας ἀνάμεσα
σὴν ἀγάπη καί τό μῖσος !

Λευτεριά ! Εἶναι οἱ ἀλυσίδες τοῦ μαρτυρίου
πού σέ φέρνουν κοντά στή λύτρωση,
πού κάνουν τήν ψυχὴ νά πετάει στους ούρανοὺς !

Λευτεριά ! Εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ,
Εἶναι τό κελᾶπδημα τῶν πουλιῶν,
οἱ ἀφροὶ τῶν κυμάτων, ἡ ἀρχὴ καί τό τέλος,
ἡ ἀπεραντοσύνη τοῦ οὐρανοῦ,
ὁ ὀρίζοντας τοῦ πρωῖνοῦ, εἶναι Λευτεριά !
Τό χιόνι στίς ἀπάτητες κορφές
κι ἡ θάλασσα ἡ Κυρά, ἡ μεγάλη μάννα,
μέ τήν ἀπέραντη νερένια ἀγκαλιά,
τά στόματα τά μύρια, ἡ πλανεύτρα εἶναι Λευτεριά,
σάν νιώθεις

Σύ,
ἐλεύθερος μέσ στήν καρδιά σου !!!

Η ΣΤΡΑΤΑ.

Στρωθήκαμε στήν τάβλα γελαστοί
πόσο γλυκό μας φάνηκε τό στάρινο ψωμί,
πόσο χάρησε τήν καρδιά μας
κεχριμπαρένιο τό κρασί τοῦ τόπου
κι ανέμελοι ἀρχίσαμε τραγούδια
Λευτεριάς καί Λεβεντιάς.

Ξάφνου,

μέσα μας ἀνάδεψε μέ δύναμη χιλιόχρονη, παληά,
τῆς πίκρας καί τοῦ πόνου

ἕνας καημός.

Ξεράθηκε στά χεῖλη τό τραγούδι,
πικρό τό ψωμί, βρόχος τό κρασί
κι ἐκείνη ἡ ἀλύπητη φωνή
μές στήν ψυχή μας :

Νιτροπή σου νά γλεντιάς ἐσύ !
ἐδῶ, δίπλα σου,
γεννοβολάει ὁ χάρος !

Κι άντριάθηκε ή φωνή
πιό βουερή άντήχησε
στήν ξαφνική, στήν ένοχη σιωπή μας !

Ντροπή σου νά γλεντιάς έσύ !
Γύρω σου δές, πόση απόμεινε
ή άκριβή, ή άτίμητη Πατρίδα !!!
Κύπρος, Βόρειος Ήπειρος, ή Κωνσταντίνου Πόλη,
σφαδάζει ό δικέφαλος
ματώνει τή σημαία !
Σηκώσου όρθός, αποφάσισε:
δυό δρόμοι πιά σου μένουν:
Χαμοζωή ; πικρή σκλαβιά
στίς πονεμένες, άλησμόνητες πατρίδες ;
Ή τό άλλο μονοπάτι;
Ήρθε ό καιρός νέε Έλληνα !
Πειάξου ΟΡΘΟΣ !
Μπρός σου ξανοίγεται ό πανάρχαιος,
γνωστός, ιερός σου δρόμος !
Ή δρόμος του Άγώνα, τής τιμής,
τής Λευτεριάς
καί του Θανάτου ό δρόμος !
Έμπρός λοιπόν ! τί καρτερείς ;
Βήματα, 'χνάρια άλλων θά διαβείς' ....

Έσβησε ή φωνή
μά ό άντίλαλός της άφωνους, ξερούς μάς κρατούσε.
Μεμιάς σηκωστήκαμε όρθοί !
Τά χέρια σφίξαμε μ' όρμή
στά μάτια ή απόφαση άστραπή !
Σταυροκοπηθήκαμε καί κινήσαμε:

Τήν πανάρχαια, γνωστή, ιερή μας στρατά !!!

ΟΙ ΛΥΓΕΡΕΣ.

Μάρτιος 1987.

Μιά συντροφιά από λυγερές και κρινοδακτυλοῦσες,
σ' ἓνα ἰσκιάδι ἀπό ἰτιές χαμηλοκουβεντιάζουν...
Ποτάμι γάργαρο περνᾷ τὰ ξάστερά του τὰ νερά
καί διηγιέται κι ἱστορεῖ, ἴσια καί λύπη καί χαρά.
Σιωποῦν καί ἀφουγκράζονται οἱ νιές κι ἀναστενάζουν,
γιατί οἱ χαρές εἶναι λειψές κι οἱ πίκρες περισσεύουν.
Κι ἐκεῖνα π' ἄλλοτε χαρές τρανές ἐφανερῶναν,
μέσ στῆς εἰρήνης τούς καιρούς,
γίναν στεφάνι ἀγκαθερό, δῆγμα φιδιοῦ θανατερό
στῆς μάννας τους τῆς ἀκριβῆς τό κορμί τό κομματιασμένο !
Δακρύσανε οἱ λυγερές καί σκύψανε στό χῶμα,
ἡ μάννα τους σπαρτάραγε, βαρειά ψυχομαχοῦσε...
Θολώνει ἀπ'τά δάκρυα τό γάργαρο ποτάμι
καί στή γοργή κατεβασιά ἀκοῦς νά ψάλλει θρῆνο...
Οἱ κόρες τίναξαν ψηλά τήν ἔμορφή τους κόμπ.
'Ἡ Δόξα φώναξε μ' ὄρμη : Ἄς πάψουμε τό κλάμα !
'Ἡ Νίκη ἄδραξε σπαθί, ἡ Λευτεριά κοντάρι,
καί ἡ Σημαία ἡ Γαλανή σηκώνει τό Σταυρό της.

Ἡ Πίστη χαμογέλασε στόν Οὐρανό τὰ μάτια,
καί μέ ἀργή, γλυκειά φωνή τό " Τῆ Ὑπερμάχῳ " ψάλλει...
Ἡ Μνήμη κόβει ἀπ' τήν ἰτιά τήν κλαίουσα κλωνάρι,
πάνω στό χῶμα χάραξε μέ πεισμα αὐτές τίς λέξεις :
" MANNA ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ " !
Καί κίνησαν ἀνήφορο τραχύ καί μονοπάτι.
Δρόμο ἀνοίγει μέ σπαθιές ἡ Νίκη ἡ ξανθή
ἀκολουθάει ἡ Λευτεριά, μέ δάφνες φτάνει ἡ Δόξα,
σπίνει ἡ Σημαία τό Σταυρό, ἡ Πίστη φέρνει ἐλπίδα,
ἡ Μνημοσύνη λάβαρο μέ δάκρυα καί αἷμα...
Πέφτει ὁ λαός καί προσκυνᾷ - φιλεῖ, τίς ἀγκαλιάζει...
Χαμόγελα ἀνέτειλαν στά μάτια πού προσμέναν...
γιατί τοῦ πόνου, τῆς σκλαβιᾶς στραγγίξαν τό ποῦρι
καί ἄλλο πιά δέν πήγαινε, δέν ἔβγαινε ἡ ζωή τους...
Φριχτός καημός, ἀβάσταχτος ὁ χωρισμός ἀπ' τή Μάννα !
.....ν' ἀνθίσει πάλι ἡ ζωή μέσ στό σβησμένο βλέμμα,
νά ξημερώσει Ἀνάσταση τοῦ Γένους, τῆς Φυλῆς τους,
οἱ ἀλύτρωτοι καρτέραγαν καί καρτεροῦν ἀκόμα !
Ὅνειρο, ἐλπίδα, προσμονή οἱ λυγερές γινῆκαν
γι' αὐτούς π' ἀκόμα ξαγρυπνοῦν καί
" MANNA ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΝ " !!!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΘΑ 'ΘΕΛΑ !

Γράφτηκε τό καλοκαίρι τοῦ 1988.

Θά 'θελα

Τά πόσα θά 'θελα, εἶναι ὅλα ὄσα
σπριφογουρίζουν στό ἀνήσυχο μυαλό μου...

Θά 'θελα ποιπόν !

Νά σκαρφαλώναμε μαζί στόν Ἅγιο Ἰλαρίωνα *
νά κάνουμε μνημόσυνο σ' ἐκείνους πού ἔπεσαν...

νά στήσουμε τή γαλανόλευκη ψηλά
καί νά ροβολήσουμε ἀπό τήν ἄλλη μεριά
μέχρι κάτω, τούς πορτοκαλεῶνες
καί τά λεμονοδάση τῆς Μόρφου,
στό Κάστρο τῆς Κερήνειας, νά γκρεμίσουμε
τήν ἡμισέληνο...

νά μοῦ φορέσεις στραβά τό πράσινο μπερέ
καί νά ρίξω μιά ριπή

νά τρομάξω τ' ἀγριοπούλια καί τίς νυχτερίδες !

Νά ἰδῶ τόν χρυσαετό νά ζυγιάζεται
στίς ἀπάτητες, χιονόσκεπες κορφές...

Κι ὕστερα νά τρέξω στά χωριά,
ὄλα τά χωριά,
τή Λύση, τό Δίκωμο, τό Λιοπέτρι,
τήν Ἀκανθοῦ, τά Φυλακισμένα Μνήματα
νά μάσω νά σοῦ φέρω κῶμα καί στάχτη
νά τό ἐναποθέσουμε
στό θυσιαστήριο τοῦ Μαχαιρᾶ
νά τό βλογήσει ἡ Παναγιά
νά τό ραντίσουμε μέ σταγόνες
ἀπ' τό δικό μας αἷμα,
νά ψάλλουμε, νά τραγουδήσουμε, νά κλάψουμε!!
Νά προσευχηθοῦμε...
'Απ' τίς σταυρωτές φυσιγιοθῆκες μας
νά ξεδιπλώσουμε τ' ὄνειρο,
ἀπό τ' ἄρβυλά μας νά βγοῦν φτερά
καί νά πετάξουμε !
Νά φέρουμε πίσω τή Λευτεριά ! Ὅχι μόνο
στήν Κύπρο !
Νά πετάξουμε πάνω ἀπό θάλασσες κι
ἀπό στεριές
καί νά φτιάσουμε στά Βορειοηπειρώτικα βουνά
νά ξεθάψουμε μαζί τίς καμπάνες,
νά ἀνοίξουμε τίς πόρτες τῶν φυλακῶν !
Νά ὑψώσουμε περήφανα τήν γαλανή
σταυροφοροῦσα μας Σημαία
στό Ἀργυρόκαστρο, τήν Κορυτσά,
στήν Πρεμετή, τή Χειμμάρα,
στούς Ἀγ.Σαράντα, στό Τεπελένι,
στήν Αὐλώνα, νά φτιάσουμε ὡς τό Δυρράχιο
στά γαλανά νερά του νά ξεπλύνουμε
τό δακτυλίδι τοῦ Δυνάστη Χρυσήλιου
μέ τά 6 γράμματα ΕΟΑΑΠΠ * *
καί ἡ φωνή τοῦ Ὀμήρου ν' ἀκουσεῖ
μέσα ἀπ' τούς αἰῶνες :
" Εἷς οἰωνός ἄριστος ἀμύνεσθαι περί πατρὸς "
νά στήσουμε τρανό Σταυρό
στό Κολικόντασι σιόν τάφο

τοῦ πατρό-Κοσμᾶ
τοῦ Ἁγίου τῶν σκλάβων,
μέ τά δικά μας χέρια...
Κι ὕστερα ἀφοῦ θρονιάσουμε
τή Λευτεριά κι ἐκεῖ,
νά τρέξουμε ὅπου μᾶς περιμένουν
κακόμοιροι σκλάβοι
καί θαμμένα ἀγάλματα :
Πελαγονία - Ἄν.Ρωμυλία - Ἄν. Θράκη -
Πόντο - Μικρά Ἀσία ...
Νά ψάλλουμε στήν Παναγιά τῶν
Βλαχερνῶν
τρισάγιο γιά τόν Βασίλειο τόν
Βουλγαροκτόνο,
γιά τόν Ἡράκλειο καί τόν Ρωμανό τόν Διογένη
στήν Ἁγιά Σοφιά τό " Τῆ Ὑπερμάχῳ "
καί ν' ἀναστήσουμε τόν Μαρμαρωμένο Βασιλιά...
Νά φτερουγίσει ὁ Δικέφαλος
πάνω ἀπό τά Πατριαρχεῖα, τό Φανάρι,
τό Βόσπορο, τή Χάλκη
καί ν' ἀκουμπήσει ἕνα δαφνόκλαρο
γιά τόν Ἐθνομάρτυρα Πατριάρχη
Γρηγόριο Ε' !!!
Τί νά θυμηθεῖς ; Τί νά ξεχάσεις ;
Θά ἤθελα, νά ἔταν μπορετό
Θά ἤθελα νά ἔταν ἀπ' τό Θεό γραμμένο....

* (Κάστρο στόν Πενταδάκτυλο τῆς κατεχόμενης Κύπρου
- Φονική μάχη '74).

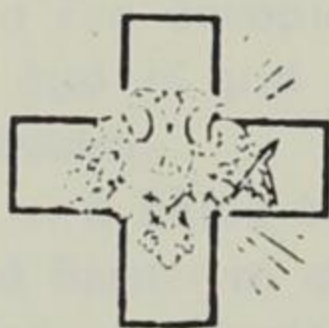
** (βλ.: " Γιά τήν Πατρίδα ", τῆς Πηνελόπης Δέλτα).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Β' ΜΕΡΟΣ.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἄφιερώνεται στόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη
Δρυϊνουπόλεως - Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης κ.
Σεβαστιανό ἐλάχιστο δείγμα σεβασμοῦ καί ἐκτίμησης
γιά τούς ἀγῶνες του !

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Αφαιρέται από την ελεύθερη χρήση
Διαβιβάζεται - Γραμμάτιο με Κόνιτσα
Επισημαίνεται ελεύθερο στην ελεύθερη
και τους όρους της 1

ΑΤΙΤΛΟ.

Στήν αδελφή καί φίλη Μ.Κ.
Σεπτέμβριος 1984.

Σ' ένα χωριό τῶν συνόρων ἡ μέρα σημαδεύτηκε ἀπό μιά φούχτα βόλγια.
'Η μέρα τέλειωσε μαυροντυμένη, γέρνοντας τό μαντηλοφορεμένο κεφάλι
της βουτηγμένο στό δάκρυ.
'Ο ἥλιος στή δύση μάτωσε τόν οὐρανό καί τό παλληκάρι τή γῆ του...*
Τό χῶμα βάφτηκε πορφυρό κι ἀνάδεψε ζωντανεμένο στήν προσμονή πού
τό νιό κορμί θά γύριζε στήν πρωτινή μορφή του καί θ' ἀναπαυόταν στοῦ
κοιμητηριοῦ τή σιωπηλή γαλήνη... : Χῶμα καί νερό - πηλός, θεϊκή πνοή -
ζωή, χιλιάδες χρόνια - 'Εναυθρώπιση - Σταυρός - 'Ανάσταση - Σωτηρία -
Λύτρωση - Αἰώνια Ζωή !
Κι ὕστερα μιά φούχτα βόλγια σ' ἕνα συνοριακό χωριό κι ἕνα ἀνύποπτο,
ἄσχετο παλληκάρι νά γίνεται ἀπό τή μιά στιγμή στήν ἄλλη σύμβολο,
ῶθηση, παρακίνηση γιά νέους ἀγῶνες...
'Η καμπάνα σήμανε λυπητερά κι ὁ ἥλιος ἀνατρίχιασε, κρύφτηκε πίσω ἀπ'
τά διαβατικά σύννεφα νά μή βλέπει τό φονιά πού 'σπειρε μῖσος καί
τρομο στίς ψυχές κι ὀπλισε τό χέρι τοῦ ἐκτελεστή... νά μή βλέπει...
Τό γλυκό φθινόπωρο ἀγριεύτηκε, δαγκώθηκε, τά δάκρυά του ἔσμιξαν μέ
τόν καημό στό χαροκαμμένο πρόσωπο τῆς μάννας...
'Η καμπάνα βογγοῦσε μονάχη της, ὀρφανή, παντέρημη ἐκεῖ στά σύνορα,
καί στήν 'Αθήνα, ξεδιπλώθηκαν σημαῖες...
'Αγκάλιασαν οἱ Γαλανόλευκες οὐρανό καί γῆ σφικτιά, μέ παράπονο καί
λυγμό κι ὡς τότε τίποτα μά τίποτα δέν μοῦ 'χε προμηνύσει ὁ,τι 'κείνη ἡ
μέρα : στό ξόδι τοῦ σύγχρονου 'Ακρίτα, στή διαμαρτυρία π' ἀντί γιά
κυκλάμινα ἡ σοδειά ἦταν βόλγια, θ' ἀντάμωνα μιάν ἀδελφή...

* 'Αναφορά στόν ἀγροφύλακα Παῦλο Λώλη ἀπό τό Μολυβδοσκεπάστο πού
σκότωσαν οἱ 'Αλβανοί στρατιῶτες τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1984.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΝΙΚΑΙΑ ,
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1984.

Στά παλληκάρια τῆς Σ.Φ.Ε.Β.Α.
Ἀθήνα, 4-12-84.

Ἐμπνευσμένο ἀπό τὴν φιλοαλβανικὴ ἐκδήλωση
τοῦ Δημάρχου Νικαίας*, πού κατέληξε σέ βιαιοπραγίες
ἐναντίων τῶν Βορειοηπειρωτῶν καί τῆς Σ.Φ.Ε.Β.Α. στά
τέλη Νοεμβρίου 1984.

Γειά σας λεβέντες ! Γειά σας σταυραετοί !
Πού μέ θάρρος καί παλληκαριά περίσσια,
κρατήσατε ψηλά τό φρόνημα, σπητοί,
καί τή ματιά σας, ἀλύγιστη, ἴσια !

Γειά σας παιδιά Ἑλληνόπουλα !
Πού νιώσατε καί ζήσατε πιστά τή Σταυρικὴ Θυσία,
καί σπὴν ἀντάρα τῶν καιρῶν καί τή βοή
φωνάξατε: Χαῖρε ! ὦ Χαῖρε Ἐλευθερία !

Γειά σας παιδιά, γνήσια γεννήματα τῆς ἁγίας
τούτης χώρας !

Πού ἀντιπάζαιε μ' ὄρμη τά στήθια σας
στή λύσσα, τή μανία αὐτῆς τῆς πόρας,
γιά τόν Χριστό, τήν Ἑλλάδα, τήν Ἀλήθεια σας !

Γειά σας καμάρια ! Γειά λεβεντιονιοί !
Πού ὑψώσατε μεσούρανα τά χέρια,
καί ξεδιπλώθηκε περήφανα ἡ γαλανή
Σταυροφοροῦσα, ἀγαπημένη μας σημαία !

Γειά σας ! Καί πάλι γειά σας βρέ παιδιά !
Πού γιά τή Βόρειο Ἡπειρο μιλώντας,
γι' ἀνθρώπινα δικαιώματα, Ἐκκλησιές, σχολειά,
μέ τήν ἀγάπη στήν καρδιά σας ξεκινώντας,

μᾶς δείχνετε ξανά τό μονοπάτι τῆς τιμῆς,
πού τό βάδισαν οἱ ἥρωές μας πάντα,
ἀπ' τούς καιρούς πού σηραδεύτηκαν πρὶν ἀπ' τό Χριστό,
μέχρι τίς μέρες μας ἀκόμα !

Καί σεῖς βαδίζετε ἐκεῖ μέ τό Σταυρό,
καί τή Σημαία, ἐλπιδοφόρα,
παιανίζοντας " Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ "
ματώνοντας τό πατρικό τό κῶμα !

Εὐλογημένοι νά 'σαστε παντοτεινά,
κι ἡ νίκη νά σᾶς στεφανώνει αἰώνια,
γιατί διαλέξατε τό δύσκολο στρατί
πού ὁ ἀγώνας κι ἡ θυσία καρτερεῖ
μέχρι τήν ὕστατη τήν ὥρα !

* (νῦν Δημάρχου Πειραιῶς)

Τά δάκρυά μου δέν ξέρω ἂν ἦταν γιά 'κεῖνον !
Δέν τόν γνώριζα...
Τά δάκρυά μου ἦταν μᾶλλον γιά κείνους,
γιά κείνους πού χωρίς σταυρό,
χωρίς καντήλι, χωρίς μνήμα, χωρίς φωτογραφία,
χωρίς ἀκόμα τόν ἴσκιο τῆς ἐκκλησιᾶς
καί τά ρέκβιεμ τῶν πένθιμων κυπαρισσιῶν,
δυσό βήματα πιό κάτω,
ἐγερναν τσαλαπατημένα, μαδημένα νεκρολούλουδα,
νήματα μιᾶς πονεμένης, γεμάτης ἀδικίες, στερήσεις,
φόνους καί τρόπο ἀνθρώπινης ζωῆς...
Λίγο πιό ψηλά, τὰ ἐχθρικά φυλάκια
ἔμεναν ἀνεπηρέαστα ἀπ'τόν πόνο μου
κι ἡ σημαία τους μέ τόν κλεμμένο δικέφαλο
ματωμένη ἀπ'τά φονικά καί τὸ μίσος
κυμμάτιζε προκλητικά...
Δίπλα μου διπλωνόταν καί ξεδιπλωνόταν
ἀτέλειωτα στό ἔσπερινο ἀεράκι
ἡ Γαλανόλευκη...
Ὁ Σταυρός τῆς μέ σκέπαζε, σκέπαζε τόν τάφο,
τή γῆ μας κι ἀναστένανε μυστικά
στίς φλέβες μου καί στόν παλμό τῆς καρδιᾶς
τῶν Ἑλλήνων : τῶν λίγων, τῶν φρουρῶν,
τῶν Ἀκριτῶν :
" Πάλι μέ χρόνους μέ καιρούς,
πάλι δικά μας θάναι ! " .

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ.

Γράφτηκε τις μέρες της Β' απεργίας πείνας
των Βορειοηπειρωτών φυγάδων Σπύρου και
Ηλία Λέγκα έξω από την 'Αλβανική Πρεσβεία
στον Φεβρουάριο - Μάρτιο του 1985.

Στόν Θόδωρο, τόν Κώστα, τόν Γιῶργο, τόν Νίκο καί τόν Κώστα!

Στή Σαϊγκόν πυρπόλησαν τό ρύζι...*

μ' ἄς μὴν τρέχουμε μακρυά,
ἀναζητώντας ἐξωτικά ὀνόματα
νά βάλουμε ταμπελίτσες

στούς προβληματισμούς μας !

Τό Σπάτσι, τό Φιέρι, ἡ Κρούγια,**

ἔχουν κι ἐκεῖνα ἀνθρώπινες ψυχές
πού ὀλημερίς τσαλαβουτοῦν στούς ὀριζῶνες ...

Σίγουρα δέν τά σκεπάζει ἡ γοπτεία
τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς ....

Τραχειά τοῦτα τά ὀνόματα,

'Αλβανικά,

κροτοῦν σάν πολυβόλα σι' αὐτιά μας,
δέν βομβίζουν σάν κινέζικα κροτάλια ...

Κι εἶναι ἐδῶ δίπλα μας,

στά συρματοπλεγμένα σύνορά μας,

στή ναρκοθετημένη γῆ μας,

πίσω ἀπ' τά ἠλεκτροφόρα καλώδια

πού μᾶς σημαδεύει τό " Καλασνίκωφ "

τοῦ Ἄλβανοῦ φαντάρου !

Κι είναι έδω δίπλα μας,
δυό δρασκελιές γιά σένα,
όρμητικέ, βιαστικέ φίλε !
Κι είναι μιά ματιά ίσια καί καθάρια
νά τ' άγκαλιάσεις, ρεαλιστή,
γίνονται καί τραγούδια !
Τ' άγγίζεις άπ' τήν έδρα του δάσκαλου
μέ τήν εύχή μου ιδεολόγε.
Είναι πολύ, νά χαμογελάσεις λίγο πιό πλατειά,
ήρεμε, γαλήνιε ... όνειροπόλε Ίσίδωρε,
όχι άπ' τ' άραξοβόλι του Άθω,
άλλά άπ' τήν κουρσεμένη Νομική ;
Ίσως, νά είναι πολλά τά ζητούμενα ...
Μπροστά μας ό άγώνας
διαφαίνεται τώρα πιό σκληρός !
Άς άρχίσουμε ν' άνηφορίζουμε λοιπόν,
γιατί στό Μπάλσι τό μαστίγιο
πλήθυνε τούς βόγγους
καί δέν άκούμε τή φωνή Του
άπ' τό Σταυρό νά ψευδίζει :
" Διψώ "
καί χύνουμε άσκοπα τά δάκρυά μας
στις πέτρες καί τά βράχια ...
Νά μπορούσε Θεέ μου νά ξεφυτρώσει
ένα κυκλάμινο τουλάχιστον !...
άλλιώς άς γίνουν τά χέρια μας
κοῦπες πέτρινες νά μαζέψουμε
αυτό τό δάκρυ μήπως προφτάσουμε
πρίν τό "Τετέλεσται"!
Άς άρχίσουμε ν' άνηφορίζουμε λοιπόν
κι άς άφήσουμε πίσω μας
τή γνωστή, βραχνή φωνή
σέ τόννους χαμηλούς,
μέ τή λυγμική συνοδεία μιās κιθάρας,
νά έπαναλαμβάνει άτέλειωτα, μονότονα :
" Στή Σαϊγκόν πυρπόλησαν τό ρύζι ! "...

* (τραγούδι του Δ. Σαββόπουλου)

** (φυλακές στην Βόρειο Ηπειρό)

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΤΟ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ.

ΆθENA, Οκτώβριος 1987.

Άπό τό ταξίδι - προσκύνημα τόν Οκτώβριο του 1987
στήν Βόρειο Ήπειρο, έφερα μαζί μου ένα ματσάκι κυκλά-
μινα από τά όποϊα καδράρισα δύο και τά δώρισα σέ δύο
πολύ αγαπημένες μου φίλες μαζί μέ τό παρακάτω ποίημα.

Ίσως νά δακρύζει τ'όρφανό τίς νύχτες,
νά νοτίζει ίσως άχνά τό τζαμάκι,
ίσως στάξει δάκρυ στά ματόφυλλά σου,
καί κυλήσει ίσως ώς τά μάγουλά σου,
ίσως και νά σμίξει μέ τά δάκρυά σου !

Είναι ή όρφάνια κι ό ξεριζωμός
άχ ! πόνος μεγάλος κι άφατος καημός !
Πά σέ βράχο άνθοϋσε κι ήταν τ'άνθισμά του
έλπίδα του σκλάβου και μόνη χαρά του...

Μυστικό λιβάνι τό εύώδιασμά του...
Έκκλησιά άλειτούργητη ό μικρός του βράχος
καί θυσιαστήριο καί βωμός μπροστά του,
όλη ή γήσ ή δύσμοιρη τής Βορείου Ήπειρου,
" άμνός " όλος ό λαός : τά παιδιά του Πύρρου.

Ξέγνοιαστο φαινόταν, κι είχε συντροφιά του,
τά νεράτά γάργαρα ρυακιού δροσάτου.
Στή ριζούλα τρία στή σειρά φυτρώναν,
ρόζ κηλίδες πάνω σέ γκρίζο χιτώνα.

Τά 'κοψε μιά μέρα τό δικό μου χέρι
δάκρυσ' ή καρδιά μου κι είπε, σιωπηλά :
μαραμένα, κι όμως τοῦτο θά σάς φέρει,
'κεϊ πού πνέει λυτρωτικά Λευτεριάς άγέρι...

Τάχα γιατί κλαίει ; Τί νά τό πονεϊ ;
τή μικρή του ρίζα στήν πατρώα γή ;

Τό 'φερα μαζί μου, μέ λίγο χῶμα μόνο,
πειραδάκια, λούλουδα, τής σκλαβιάς τόν πόνο.
Μές στον κόρφο τά 'κρυψα, θυμπάρι άκριβό,
τής ψυχής, τής λύπης μου, άγιο φυλαχτό.

Καί μετρά ή ανάγκη μου στήσ καρδιάς τό χιῦπο,
μέ τήν καθ'άνάσα μου 'κεϊ νά πορευτῶ,
'κεϊ όπου τό δάκρυ μου πότισε τό βράχο,
νά 'βρω ένα κυκλάμινο στή ρίζα μονάχο !

Ίσως νά δακρύζει μόνο του τίς νύχτες,
κι άντι δάκρυ, αίμα νά σταλάζει πιά...
είναι καθώς πέρναγα τῶν συνόρων δάκρυ,
του συρματοπλέγματος τό στερνό τό " γειά " !

ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ * ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ -
ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ *
Κόνιτσα 24.8.1987.

Άφιερωμένο στον Σεβασμιώτατο
Δρυϊνουπόλεως-Πωγωνιανής και Κονίτσης
κ. Σεβαστιανό, γιατί :

* ΟΤΑΝ ΤΟ ΡΑΣΟ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΗΜΑΙΑ,
ΤΟΤΕ Η ΝΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΒΕΒΑΙΑ !!! *.

Τρεῖς Ἱεράρχες * καί ὁ ΕΝΑΣ !

Ἄγιες μορφές κι ὁ μπροστολάτης...

Βυζαντινὴ αὐστηρὴ μορφή καί ν' ἀνερίζουν ράσα...

Ἄπό ποιοῦ τέμπλο ἀπόδρασεῖς Λεδέντη Γέροντά μου ;

Σάν βέλος διαπέρασε τό χῆρος τῶν αἰῶνων !

Σάν ἀστραπή καί σάν φῶτα, σεισμός μαζί καί λάμψη,

κι ἦρθες καί στάθηκες ἐδῶ .

Ὁ Ἅγιος Κονίτσης...

Χαρογελά ὁ Γερμανός ὁ Καστορίας Ἅγιος ! (1)

Ἄγαλλιᾶζει ὁ Φώτιος ὁ Κορυτσᾶς ὁ Μάρτυς ! (2)

Δακρυζει ὁ Αἰμιλιανός ὁ Γρεβενῶν Ἄειτός ! (3)

Κι ὁ Σμύρνης ὁ Χρυσόστομος μέσ τό αἷμα εὐλογάει !...

Γιορτάσι εἰς τόν Οὐρανό

οἱ ρασοφόροι μάρτυρες

στήνουν γιά τούς Ἄγῶνες σου...

Γαληνεμένοι ψάλλουνε :

" Διάδοχέ μας ΑΞΙΟΣ ! ".

* Στό συνέδριο παρευρίσκοντο καί συμμετεῖχον οἱ :
Τίτος Παραμυθίας, Ἀθηναγόρας Φωκίδος καί
Γρηγόριος Καστοριᾶς .

(1),(2),(3) : Ρασοφόροι, πρόμαχοι τοῦ Μακεδονικοῦ
Ἄγῶνος 1900 - 1911.

ΕΝΟΧΕΣ.

Κόνιτσα, Αύγουστος 1987.

Πώς νά μιλάς για Δευτεριά
διαν τό συρματοπλεγμα
χαράζει στὴ σάρκα σου σύνορα ;
Πώς νά γελάς κάτω ἀπ' τόν ἥλιο
διαν τόν οὐρανό σου
σκιάζουν φτεροῦγες ματωμένων περιστεριῶν ;
Πώς νά μ' ἀγαπᾷς διαν δίπλα σου
περνῶ τή ζωή μου
ξεγράφοντάς σε ;
Ξανθή μου Βόρειος Ἴηπειρος
μαυροντυμένη κόρη,
πού μέ κοιτᾷς θλιμμένα,
σιῶν δακρύων σου τ' ἀγίασμα
νά πλύνω τ' ἀδειανά μου χέρια,
σιούς γαλανούς πόντους τῶν ματιῶν σου
νά πνίξω τή ντροπή μου...

Καρφωμένη στό Σταυρό σου,
στό σταυροδρόμι του κόσμου
μέ κοιτᾶς βουβά, μέ περιμένεις...
Τά βαρίδια στά πόδια μου σέρνω
σὴν ἀργή πορεία μου πρὸς τό μέρος σου...
Πληγώνουν τὴν καρδιά μου ἡ ἀδιαφορία,
ἡ ἄρνηση κι ὁ εὐδαιμονισμός
τοῦ κόσμου πού βυθισμένος
στὴν πολιτική πόλωση,
στὴν ὑπερκατανάλωση καί στόν ἐνδοτισμό
ὑπογράφει προδοτικά χαρτιά
καί σέ σβήνει ἀπό τὴν Ἱστορία...
Σέρνομαι μέ πίκρα καί δάκρυ
ἀνάμεσα σ' ἐσένα καί σ' ἐκείνους,
ἀνάμεσα στόν τύραννο καί τούς "ἀγωνιστές" τῆς λήθης!
Παρηγοριέμαι στή σκέψη
πὼς ὁ πιό γαλάζιος οὐρανός θά ὀρθρίζει
χαρμόсуна, παιγνιδίζοντας μέ τὴ Σηραία
τὴ μεγάλη τῆς Λευτεριᾶς μέρα.
Ἄκόμα κι ἂν βρέχει, θά βρέχει :
δικαίωση, χαρά καί γαλάζιο.
Τό λευκό θά 'χει σταλίσει
ἴσως στά μαλλιά μας!
Στὴν ἀναμονή ὄρων τῆς ψυχῆς μου
τῶν ὀνείρων φελλίζω :
" Πάλι μέ χρόνους μέ καιρούς,
παλι δικά μας θάναι...".

ΔΙΚΗ.

Πέτρου καί Παύλου, Τετάρτη 29.6.1988.
Άφιερωμένο στον Παναγιώτη Σωτηρόπουλο,
τόν Χριστιανό, τόν Έλληνα, τόν Άνθρωπο,
τόν Πολύτεκνο Οίκογενειάρχη,
κατηγορούμενο για τά γεγονότα
στήν Άλβανική Πρεσβεία.

Στό έδώλιο σήμερα έσύ !
Δικάζουν τήν καρδιά σου ...
Κατηγορούμενη ή Έλευθερία !...
Τό βλέμμα της διασταυρώνεται
μέ τό βλέμμα τοῦ Χριστοῦ ἀπέναντι ....
Θλιμμένα καί τά δυό ...
Ποῦ φτάσαμε λοιπόν ;
" Κάποτε ήρθα στή γῆ
νά διδάξω τήν Άγάπη.
Τό πρῶτο σκαλοπάτι γι' αὐτήν
εἶναι ή Έλευθερία ... Καί νά...
Έμένα μέ βάλανε στόν τοῖχο,
έκεῖ εἶναι ή θέση μου !

Κι έσένα δεμένη, φιμωμένη
σέ στήσανε εκεί
νά δικάζεσαι και νά παίρνουν
δρκο σ' όνομά μου...
'Αλήθεια, ποῦ έφτασαν ; "
'Η Βυζαντινή εικόνα σου γνέφει
'Ελευθερία !...

Κι έσένα " κατηγορούμενε ",
μέσα σου ή 'Ελλάδα, ή Βόρειος 'Ηπειρος,
πίσω σου κάποιες γνωστές μορφές
πού σ' άγαποῦν...

'Ησαν και τότε εκεί...

'Ησαν και χθές και σήμερα...

θά 'ναι και αύριο...

Τό μόνο παρήγορο σ' αύτή τήν ιστορία
είναι

αύτή ή σταθερότητα,
αύτή ή άγάπη τους που μοιράζεται
ανάμεσα στον Χριστο και τήν 'Ελευθερία...
Μέσα τους ή 'Ελλάδα...

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΝΥΧΤΕΣ...

7 - 12 - 1988.

Άφιερωμένο σ' όλους εκείνους
τούς μάρτυρες Βορειοηπειρώτες
πού προσπάθησαν νά βροῦν τό δρόμο
γιά τή Λευτεριά,μά τούς βρῆκε...
ὁ θάνατος...
(ἀκροστιχίδα)

Πατήματα σιγανά σπὴν ἄναστρον νύχτα ἀκούγονται.

Ολόγυρα πηχτό τό σκοτάδι, μά αὐτά βουβά συνεχίζουν...

Λόγια δέν χρειάζονται, σά σύνορα σταματοῦν.

Υπομονετικά οἱ μαῦρες σκιές ἀρχίζουν μέ τά χέρια νά σκάβουν...

Βουτοῦν στό χῶμα μουσκεμένοι ἀγωνία κι ἰδρώτα...

Ονειρεύονται τή Λευτεριά πρὶν τήν γευτοῦν...

Λεπτό ἓνα χαμόγελο χαράζει σά σκασμένα τους χεῖλη !

Ἐλευθερία - Ἑλλάδα - Ἐκκλησιά ὀνειρεύονται...

Ἰδια φαντάσματα ἀνασηκώνονται ἀπ' τήν ἄλλη μεριά
τοῦ συρματοπλέγματος καί τρέχουν !!!

Ἄλτ ! ξεσχίζει τή νύχτα τό οὐρλιαχτό τῶν λύκων ...

καί τό κοντσέρτο τῶν πολυβόλων

ραίνει μ' αἷμα κι ὄνειρα

τή σκλαβωμένη γῆ !!!

ΦΥΓΗ

7.12.1988

Σκυφτή διαλέγει μιά φούχτα φασόλια ή μάννα
τά χέρια της φουσκωμένα απ' τ' άθρητικά,
τά μάτια της θολά απ' τόν καταρράχτη...
Κυρτωμένη ή πλάτη της απ' τό σκάψιμο χρόνων καί χρόνων...
καί σάν νά μήν έφταναν δλ' αυτά, ό Σπύρος της,
τό καμάρι της, ή παρηγοριά της δέν γύρισ' ακόμα...
Άνασπώνει τ' άποκαμωμένο κορμί καί ρίχνει
μιά ματιά απ' τό παράθυρο...

- Τί να 'γινε αυτό τό παιδί ; μουρμουρίζει
ώρα του εΐναι, λέει δυνατώτερα
παρηγορώντας τήν καρδιά της.

Βάζει τό τσουκάλι στή φωτιά,
άρχίζει ένα δίχως νόημα συγύρισμα,
στριφογυρίζει στήν φτωχική κάμαρη...
ή ώρα δέν περνά.

Βγαίνει στό ξώπορτο. Άγναντεύει, τά μάτια της
μικραίνουν σάν κουμπότρυπες απ' τήν προσπάθεια...

Μάταια, κανείς δέν φαίνεται στή σράτα.

Μπαίνει, διπλοκλειδώνει καί τρέχει στό άρμάρι.

Μέ θολό βλέμμα, βιαστικές κινήσεις τ' άνοίγει.

Σιά τυφλά ψηλαφίζει τό ξύλο στό βάθος.
Μ' άγωνία καί τρέμουλο τά δάκτυλα
διαβαίνουν καί περνοῦν τήν τραχειά έπιφάνεια.
'Ο ρόζος πού ξεχωρίζει στήν έπάνω γωνία
γδέρνει άπονα τ' άκροδάκτυλά της
μά 'κείνη χαμογελά.
'Ηρεμα, τραβάει μέ δύναμη τόν πάτο τοῦ άρμαριοῦ.
Σταυρωτές σανίδες καί ψαθί, δημιουργοῦν
ένα δεύτερο πάτο.
Γρήγορα τόν βγάξει κι' αὐτόν.
Καί πίσω ! ὦ πίσω !
Θεέ μου ὀλόκληρο εἰκονοστάσι στό καφασωτό,
καντήλι βαθύ καίει σκεπαστό, καί δίπλα
μιά σημαία 'Ελληνική,
μιά σφραγίδα προσφορᾶς, λιβανιστήρι,
καρβουνάκια καί κεριά !!!
Παρεκκλησάκι τό μικρό άρμάρι
τῆς δόλιας παπαδιάς...
Στή φυλακή ὁ παπᾶς άποσχηματισμένος,
κυνηγημένα τά παιδιά...
- Τά παιδιά ! Θεέ μου ὁ Σπῦρος !
Ποῦ νά 'ναι ὁ Σπῦρος ; Δυό μέρες λείπει...
Βοήθα Παναγιά !
Βρόντος ἀκούγεται στήν πόρτα...
'Αλαφιόζεται ἡ παπαδιά. 'Ασπάζεται βιαστικά
τίς εἰκόνες, κάμνει βαθειά μετάνοια,
σταυροκοπιέται καί φωνάζει :
- Ποιός εἶναι ; " Χριστέ μου νά 'ναι ὁ Σπῦρος ! "
Τά χέρια της κρύβουν άστραπή τόν θησαυρό.
- Μαρία, άνοιξε ! Γρήγορα !
ἡ φωνή τῆς χήρας τῆς γειτόνισσας
ἀκούγεται βραχνή, ὄλο άγωνία.
- Εἶσαι καλά γειτόνισσα ; ξεκλειδώνοντας λέει ἡ παπαδιά.
'Ανοίγει... Στό άναίματο πρόσωπο τῆς γειτόνισσας,
δυό μάτια βαθουλωμένα γιομάτα τρόμο,
φρίκη, πένθος άβάσταχτο...
'Κεῖ ἡ παπαδιά βλέπει τή μοίρα τοῦ παιδιοῦ της καθαρά :

- 'Ο Σπῦρος... βογγάει καί κλονίζεται...
Τό θυρόφυλλο κρατάει τό βάρος...
Στό σύθαμπο ἓνα σύννεφο κυκλώνει τό Λεσκοβίκι...

- Τόν Σπῦρο τόν ἐπιάσανε στά σύνορα φευγάτο...
μαζί καί τόν 'Αλέξη μου, τό ἔρμο μου στερνοπαίδι,
σκοτώσανε τόν Περικλῆ...ψελλίζει ἡ χῆρα
κι' ἀρχινᾷ σιγά ἓνα μοιρολόϊ...

'Η παπαδιά τινε κρατᾷ, τήν παίρνει ἀπό τό χέρι
σπὴν κάμαρη τινε τραβᾷ
καί τή σφικταγκαλιάζει...

- Κουράγιο ἀδελφούλα μου, τῆς λέει κι' ἀναστενάζει...
σκουπίζει ἓνα δάκρυ της καί τό μυαλό της φεύγει...
Σκορπάει πρὸς τά βορινά...

Κρούγια - Μπουρέλι - Σπάτσι...

Σέ ποιό στρατόπεδο πονοῦν, ποιά φυλακή τούς κλείνει ;
Σέ ποιό μπουντρούμι νά βογγοῦν ; Σέ ποιό κελλί τούς δέρνουν ;

- 'Αγία Τριάδα σκέπασε καί Παναγιά βοήθει,
ψελλίζει ἡ δόλια παπαδιά κι' ἡ χῆρα μάννα ἀντάμα...

Σταυροκοπιοῦνται στά κρυφά
ἡ μιά σιμά σπὴν ἄλλη...

Στό Λεσκοβίκι ἀκοῦς
ψιθυριστά τό νέο μαντάτο,
τόν Σπῦρο τόν ἐπιάσανε
στά σύνορα φευγάτο.

'Ἦταν μαζί του ὁ Περικλῆς,
ὁ Χρῆστος κι' ὁ Λευτέρης
κι' ὁ 'Αλέξης δεκαοχτῶ χρονῶν
τῆς χήρας στερνοπαίδι.

'Ἄλλον σπὴν Κρούγια τυραννοῦν
κι' ἄλλοι στό Μπουρέλι
κι' ἄλλοι στοῦ Σπάτσι τά κελλιά
'Ανάσταση γυρεύει.

'Ἄλλον σπὴν Κρούγια τυραννοῦν

κι ἄλλονε πᾶν σιό Μπάλσι
κι ἄλλος σιοῦ Σπάτσι τᾶ κελλιά
γιά Λευτεριά σιενάζει.

Τούς φάνηκε πώς χάραζε
γλυκειά ἢ Λευτεριά τους,
μά ἢ περίπολο ἀγρυπνᾶ
τούς σέρνει στή σκλαβιά τους.

" Βόηθα, Χριστέ μου " μιά κραυγή
ἀκούσθηκε ὄλο πόνο,
" Ἀδέλφια, μᾶς σκοτώνουνε ! "
Σάν τούς θυμᾶμαι λειώνω.

Ἄλλος στά σύρματα ἄφησε
τήν ὑστερνή πνοή του
τό Λεσκοβίκι μυστικά
θρηνεῖ γιά τή θανή του.

Ἄλλον στήν Κρούγια τυραννοῦν
κι ἄλλονε πᾶν σιό Μπάλσι
κι ἄλλος σιοῦ Σπάτσι τᾶ κελλιά
γιά Λευτεριά σιενάζει.

Τό παραπάνω τραγούδι γράφτηκε ἀπό τήν φίλη καί συναγωνίστρια
στό Βορειοηπειρωτικό, Καθηγήτρια Φιλόλογο Εὐθυμία Διαμάντη, τήν
ὁποία θερμά εὐχαριστῶ πού ἐπέτρεψε τήν παρούσα δημοσίευσή του, κι
ἀπό αὐτό ἐμπνεύστηκα τό πεζοτράγουδο πού προηγεῖτο. Τήν εὐχαριστῶ
καί πάλι.

ΦΥΓΑΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.

Άφιερωμένο στους αδελφούς μας Βορειοηπειρώτες : Κώστα Ντούνη, Νίκο Ντάφλα και Άλέξανδρο Μιχέλη από τη Χειμάρρα πού τόν Σεπτέμβριο του 1987 αναζήτησαν μέσω θαλάσσης την Έλευθερία. Έπεσαν στη θάλασσα κι αφού πάλεψαν μέ τά κύματα 16 ώρες, τούς περισυνέλεξε τό φέρρυ-μπώτ πού ταξίδευε από Πάτρα για Ίταλία. Ό καπετάν Υάκινθος έδειξε περίσσια έλληνική καρδιά. Ανάμεσα στους επιβάτες κι ο φίλος και συναγωνιστής στό Βορειοηπειρωτικό Δικηγόρος - Πολιτικός Έπιστήμων Θανάσης Κόρμαλης πού ή μεγάλη του καρδιά αγκάλιασε τούς αδελφούς μας τόσο εκείνη τή στιγμή όσο και στη συνέχεια στό έρχομό τους στην Έλλάδα.

Γιά όλους τους μέσα απ' τήν καρδιά μου μέ βαθειά συγκίνηση γράφτηκε αυτό τό τραγούδι τόν Ίανουάριο του 1989.

Ή Άλβανία μιά κόλαση, για κάθε χριστιανό,
κάποτε μᾶς λέγαν Έλληνες, μά τώρα στό Σταυρό.

Ή Βόρειος Ήπειρος στή σκλαβιά, κι ο τρόμος πού νικᾶ
έκανε τούς αλύτρωτους : Μάρτυρες σιά δεσμά.

Σιρατόπεδα συγκεντρώσεως, κολλόζ και φυλακή,
φτώχεια, μизέρια, περίπολοι : όλη μας ή ζωή.

Πολιτικοί κρατούμενοι, έξόριστοι, νεκροί,
μόνος μας πλοῦτος ή λεβεντιά κι ή έλπίδα ή μυστική.

Ήταν Σεπέμβρης πού κίνησα νά φύγω άπ'τή σκλαβιά,
άπό παιδί ένα τ' όνειρο : 'Ελλάδα - Λευτεριά...

Είν' ό πατέρας έξόριστος, ή μάνα μου νεκρή,
στή μνήμη της τό όρκίστηκα, άνάπαυση νά βρεί :

Νά κάμω 'Ανάσταση πόθησα φέτος στην 'Εκκλησιά,
μόνη έλπίδα ή θάλασσα, μόνη παρηγοριά.

Φώτα στή νύχτα τρεμόσβησαν, ή Κέρκυρα κοντά...
κι ή θάλασσα πού μας χώριζε, παγίδα ή Λευτεριά ;

Λίγες σανίδες και λάστιχα κι ή πίστη στην καρδιά :
μιά προσευχή πού μου έμαθε ή μάνα μου κρυφά :

Κύριε έλέησον ! Κύριε έλέησον !
Κύριε έλέησον ! Κύριε έλέησον !

Κι έτσι μιά νύχτα μ'άπόφαση, ρίχτηκα στά νερά,
κι οί προβολείς νά σαρώνουνε την θάλασσα βαθειά.

Περίπολο ή άτμάκατος έκανε στά ρηχά,
σήκωθηκ' έξαφνα άνεμος, τά κύματα ψηλά...

Πάλευα ώρες, κολύμπαγα, μέ βρήκε ή χαραυγή,
μαζί της ήρθε σαν όνειρο μιά κοντινή κραυγή :

'Ανθρωποι στή θάλασσα ! Βάρκα ρίξτε βρέ παιδιά !
'Ανθρωποι στή θάλασσα ! Βάρκα ρίξτε βρέ παιδιά !

Σαίν δῶρο οὐράνιο μοῦ φάνηκε, ἡ ἑλληνικὴ μιλιὰ,
σώθηκα Θεέ μου, εὐχαριστῶ ! Δόξα σοι τῷ Θεῷ !

Τὰ χέρια τότε μᾶς δώσανε Ἕλληνες ἀδελφοί !
στήν ἀγκαλιά τους μᾶς σφίξανε καί κλάψαμε μαζί !

Πῶς νά ξεχάσω ἀληθινά, ἐκείνη τή στιγμή,
πού ὄλοι ἀντάμα ὀρκιστήκαμε μ' ὑπόσχεση ἱερή :

Λευτεριά - Λευτεριά σὰ δικά μας χώματα !
Λευτεριά - Λευτεριά στήν Πατρίδα μας παιδιά !

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ !!!

Σέ βλέπω νά στέκεσαι στήν άκρια τοῦ μονοπατιοῦ,
χλωμός μέ δυό μάτια γιομάτα ἀπό τή θλίψη ὅλου τοῦ κόσμου...
Τοῦ κόσμου πού σέ χέχασε, τοῦ κόσμου πού σ' ἀρνήθηκε,
τοῦ κόσμου πού ἀδιαφορεῖ στό βογκητό καί τόν πόνο σου...
Στήν άκρια τοῦ μονοπατιοῦ μέ τόν κασμά
καί στό κορμί σου νά πλέουν κακομοιριασμένα
τά παλιομοδίτικά σου ροῦχα
κι ἡ λύπη νά σταλάζει θολή μέχρι τά μπαλωμένα σου ποδήματα...
Κι ἐσύ ἐκεῖ πότε σκυφτός νά σκάβεις,
πότε σπιτός ν' ἀτενίζεις πέρα τά σιωπηλά βουνά
καί πότε ν' ἀφουγκράζεσαι τό σφυγμό τῆς γῆς σου
στά βογκητά ἀπ' τήν Κρούγια κι ἀπ' τό Φίερι
στόν στεναγμό ἀπ' τό Σπάτσι
τήν καρδιά τῆς πατρίδας
πού φασκιωμένη, φιμωμένη, ἀδύναμη ἀκούγεται
νά κτυπᾷ στό Κολικόντασι
στόν τάφο τοῦ Πατροκοσμᾷ...

Ἄδελφέ μου !!!

Στήν αντικρυνή κορφή άγναντεύω κι έγω μάταια...
'Ανάμεσά μας ήλεκτροφόρα συρματοπλέγματα
κι 'Αλβανοί φαντάροι μέ τό δάκτυλο στή σκανδάλη.
Τά καλασνίκωφ δέν άγαπούν τούς... ξένους...
'Ανάμεσά μας πηγάδι βαθύ
οί νεκροί τοῦ '40 - αίμα καί δάκρυ -
        δλη ή Βόρειος 'Ηπειρος,
        δλη ή 'Αλβανία,
        ένα άπέραντο κοιμητήρι,
ένας άπέραντος κοινός τάφος χωρίς σταυρό καί καντήλι,
ένα άπέραντο μνημεϊο 'Αγνώστου Στρατιώτη,
μέ μόνη τιμητική φρουρά,
έσένα άδελφέ μου,
πού σεργιανᾶς τί λύπη σου στά έαρινά περιβόλια
        στίς παπαροῦνες
πού 'όλοκόκκινες ματώνουν τήν καρδιά μου,
        στίς μαργαρίτες
πού κατακίτρινες συναγωνίζονται τήν πίκρα τῆς ψυχῆς μου...
'Αδελφέ μου !!!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.

Τό ποίημα αυτό γράφτηκε τά Χριστούγεννα τοῦ 1987
καί ἦταν ἀφιερωμένο στήν Νατάσα Σωτηροπούλου καί
στά πέντε (τότε) παιδιά της : Καλλιόπη, Εὐθαλία,
Γιῶργο, Νατάσα καί Νικόλα. Σήμερα συμπληρώγεται ἡ
ἀφιέρωση καί στόν βαπτιστικό μου Πλάτωνα καί τόν
Νεκτάριο-Στέφανο, πού γεννήθηκαν ἀργότερα,
μέ ὅλη μου τήν ἀγάπη!

Τό ἀστέρι ἔδωσε τή λάμψη καί τό Φῶς,
ἡ γῆ μας ἔδωσε τό σταῦλο καί τή Φάτνη,
τό προβατάκι ἔδωσ' ὁ φτωχός βοσκός
σμύρνα, λιβάνι καί χρυσό οἱ Μάγοι !

Ἐστειλε ἡ μάνα τό μικρό παιδί μ' ἕνα στεφάνι
λούλουδα νά φέρει στό Νεογέννητο Χριστό !
Ὅμως στά χρόνια πού διαβήκαν τό σκοτάδι
ἀντί γιά λούλουδα ἔδωσ' : ἀγκάθια καί Σταυρό !

Χάντρες κομπολογιοῦ κύλησ' ὁ χρόνος
μήδ' ἔφερε Εἰρήνη, μήδ' Ἀγάπη, οὐδέ Χαρά !
Στή Βόρειο Ἡπειρο σκλαβιά, αἷμα καί πόνος,
δάκρυ κυλᾶνε τά ποτάμια, ὄχι νερά !!!

Ἀδέλφια ἄς μὴν ξεχνοῦμε : ἐκεῖ πάνω,
μιά δρασκελιά ἀπ' τῆς καρᾶς μας τή γιορτή,
στενάζει ἡ βαριόμοιρη καί σκλάβια,
ἡ πολυαγαπημένη μας, πανώρια ἀδελφή !

Στή Φάτνη Τῆς μ' ἀπόφαση ἐφέτος
νά γονατίσουμε ἀδέλφια μου μικρά
κι ἡ προσευχή μας νά γενεῖ κραυγή καί δάκρυ :
Χριστέ μας ! στή Βόρειο Ἡπειρο, δῶσε τή Λευτεριά !

ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.

ΙΑΤΡΙΚΗ 1989.

Στίς 21.3.1989 ημέρα Τρίτη στό άμφιθέατρο τής Ιατρικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πραγματοποιήθηκε όμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως - Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κ.Σεβαστιανοῦ μέ θέμα: "ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ-ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΑΠΑΡΤΧΑΪΝΤ". Ἐγινε επίθεση μέ πέτρες, τσιμεντόλιθους, άλυσίδες, τζάμια από μασκοφόρους καί κρανοφόρους άναρχικούς καί άριστεριστές μέ 25 τραυματίες από τήν πλευρά τῶν φίλων τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ. Ἑλλαδίτες καί Κύπριοι φοιτητές άγωνίστηκαν εκείνη τή μέρα άδελφωμένοι - όπως πάντα άλλωστε - γιά ν' άκουστεί τό δίκαιο καί ἡ αλήθεια πού προσπάθησαν νά έμποδίσουν... "προοδευτικοί" ! Γράφτηκε τό ίδιο βράδυ όχι γιά κείνους πού κτυπήθηκαν, αλλά γιά κείνους πού κτύπησαν μέ βαθεία λύπη...

Οί πέτρες έσπازαν μέ θόρυβο....

Κι ό θόρυβος δέν σ' άφήνει ν' άκούσης τίποτα...

Τά κράνη μέ τήν έσωτερική έπέन्दυση προστατεύαν...

Κι ἡ προστασία δέν σ' άφήνει νά αισθανθεῖς τίποτα...

Τά ξύλα, οί καπνοί, οί πυροσβεστήρες προσπαθοῦσαν

νά καλύψουν τήν πνευματική τους ένδεια ...

Προσπαθοῦσαν νά έμποδίσουν τήν κρυμμένη τους κραυγή

τήν προσωπική τους άγωνία,

νά πνίξουν τήν άκούσιμη φωνή τῆς συνείδησης πού ώστόσο ύπάρχει...

παρ' όλη τήν προσπάθεια στραγγαλισμοῦ της.

Πόσο μεγάλη ἡ άπελπισία, ό πόνος, ἡ άπόγνωση, ἡ παγωνιά,

ἡ μοναξιά, ἡ άγωνία μακρυά από τό Θεό,

μακρυά από τά ιδανικά, τήν Πατρίδα !!!

Καημένα, φτωκά, παροπλισμένα παιδιά, αίχμάλωτα τοῦ σκότους,

τοῦ κρύου, τῆς δίχως τέρμα άναζήτησης...

Καημένα, μοναχικά χωρίς άγάπη παιδιά,

πού διοχετεύετε τή δραστηριότητά σας στό μῖσος...

Καημένα, άλαζονικά, παράφορα φανατισμένα παιδιά

φονιάδες τῆς σκέψης σας, τῆς άγνότητας, τῶν νιάτων σας...

Μᾶς κτυπήσατε τυφλά μά τίποτα δέν άγγιξε τήν ψυχή μας

όσο ἡ λύπη πού χάνεστε σέ λαθεμένους δρόμους...

Μά ό Θεός πάντα περιμένει τήν έπιστροφή τοῦ άσώτου...

γιατί ό Θεός είναι άγάπη, είναι συγγνώμη !!!

ΟΧΙ ΣΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΑΡΣΗ ΕΜΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ !

Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1987.
(άκροστιχίδα)

Όταν παιδιά ξεφυλλίζαμε τήν 'Ιστορία μας, παιδιά μ' ώμους βαρείς
ἀπ' τήν προγονική κληρονομιά,

Χρωμένοι μέ δέος καί περηφάνεια τ' ἀποδεχόμεστε ἀνατριχιάζοντας
ἀπό συγκίνηση.

Ίδια μέ τούς Σπαρτιάτες νέους " ἄμες δέ γ' ἐσόμεθα πολλῶ κάρονες !"
ψελλίζαμε !

Στό νοῦ μας ἔπαιρναν διαστάσεις πελώριες ὅλα ὅσα θρέψανε μέ
πεβεντιά τήν 'Ιστορία μας.

Τά " μολών Λαβέ " τῶν ἀρχαίων ἢ τῶν Βυζαντινῶν " τήν Πόλιν τοῖς
βαρβάροις οὐδέποτε ἐῶμεν " ,

Ἦχησε στή συνέχεια ἀντάξιο τό " ΟΧΙ " τῶν πατέρων μας στή Βορειοηπει-
ρώτικα βουνά.

Μέ νεανικές ἐξάρσεις, πορεῖες, συλλαλητήρια καί Σημαῖες ν' ἀνεμίζουν
Ὁμολογούσαμε τήν πίστη μας στή ἰδανικά, στίς ἀρχές μας καί στήν
Πατρίδα !

Νιάτα ἀντάμα μέ γονιούς πού πολέμησαν κι ἔραναν μ' αἷμα καί δάκρυ
τούς ἁγιασμένους ἐκείνους σκλάβους τόπους !

Ὁμως ἐνῶ τό καλοκαίρι τῆς ξεγνοιασιάς καί τῆς χαρᾶς ἀργόσβυνε

Μιά ειδήση " ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ "

ξεσίκωσε, συντάραξε τούς λίγους, τούς εύαισθητους, τούς
ιδεολόγους,

Εβγαλε άπ' τή νάρκη τής σιωπής τούς άδιάφορους κι άπ' τή στάχτη
σπίθισε ή φλόγα τής φυλής !!!

Ρημαγμένη άπ' τής προδοσίας τήν όδύνη, άπ' τοῦ έξωμότη τή βέβηλη,
φρικαλέα πράξη

Ηχησε μέσα μου μιά σάλπιγγα σπαραγμοῦ, στά διάσελα τής άπώλειας,
άφησα τήν άπόγνωση, τήν άπελπισία, τήν κραυγή μου ν' άκουσεί :

Απτοί πετάξτε στίς κορφές, καθεΐτε στούς αίθέρους καί δώστε μήνυμα
χαμοῦ !

Ρυάκια κελλαρίζοντας πάρειτε τή φωνή μου καί ρίξτε τήν στά πέλαγα,
Στίς θάλασσες, στά πλάτη ό θρῆνος ν' άντιχίσει.

Ηλιε μου κρύψε τή ντροπή, κάτω άπ' τό φῶς σου νά, οί σκλάβοι :
ξεχασμένοι !

Ελλάδα μάννα κοίταξε : πάνω στα σύνορά σου φριχτά συρματοπλέγματα
Μαιώνουν τά παιδιά σου. Σφίγγει σφικτά βρόχος σκλαβιάς,
στραγγαλισμός τής Λευτεριάς !

Πουλᾶν τά ιδανικά σου ! Ξέγραψαν μονοκοντυλιά τ' άμοιρα τά παιδιά
σου...

Ο ούρανός μάρτυρας τής βεβήλωσης, τής άνομίας : έκλαψε !

Λύπη βουθή στές άκρες τής κομματιασμένης, κατακρεουργημένης γῆς !

Ελεος Κύριε ! Στή φωτιά καί τό τσεκούρι, στίς φυλακές καί στά
στρατόπεδα καταναγκαστικῶν έργων...

Μάρτυρες Πίστεως μέ κασμάδες καί κουρέλια: στά κολχός καί τήν έξορία,

Οριζῶνες πού τσαλαβουτοῦν όλημερίς έλπίδες κι όνειρα, διαψεύσεις κι
άπογοήτευση !

Υπομονῆς άσκητήριο όλόκληρη ή Σοσιαλιστική Δημοκρατία τής
'Αλβανίας !

**Μονότονα κλαίει ή βροχή στό ξεψύχισμα τοῦ καλοκαιριοῦ γιά 'κείνους,
γιά μᾶς ... ποιός ξέρει...**

**Ενδοτισμός καί προδοσία κι ἀπέναντί μας : διωγμοί, γενοκτονία,
Γολγοθᾶς...**

**Τάφος ! 'Ανάσταση ! Γιά τήν 'Ανάσταση ποιός κλαίει ;Κανείς ! Στῆς
προδοσίας τό στρατί χορεύει ὁ θάνατος...**

**Ηγεμόνας ισχυρός, κραταιός στές ροῦγες τῶν 'Ελληνόψυχων χωριῶν ὁ
θάνατος φτερουγάει μαῦρος, zoφερός στές αὐλές καί στά
περιβόλια...**

Νά! ἐκεῖ ὅπου νά παίζουν γελαστά παιδιᾶ μέ μάτια γιομάτα ὄνειρα ἦταν !

**Αχ ! ἐκεῖ ἦταν ν' ἀκουμποῦν καρδιές ζεστές ἀπ' τῆς Δευτεριᾶς τό
χαμόγελο, ἀπ' τῆς ἀγάπης τή χαρά, τῆς πίστεως τή γαλήνη...**

**Λευκοντυμένα νιάτα, ἦταν, νά τρέχουνε στίς ἐκκλησιές μας τίς
Λαμπρές, Χριστούγεννα, τίς σχολές...**

**Βαρεῖς γέροντες νά γεύονται τήν ἡρεμία τ' ἀπόσπερου τῆς ζωῆς, τοῦ
σοῦρουπου τή γλύκα!!!**

Αντίς γι' αὐτά ἀντάρα καί χαμός ! Καντάρια ἡ ἀδικία !!!

**Νά οἱ τρανοί, νά κι οἱ μικροί : 'Αρχίσαν τά παζάρια ! Τί δίνετε ; Καί
φέρτε μας !Καί δῶστε μας ! Καί πάλι !**

**Ἰδιοι πάντα καί παντοῦ : κοντόφθαλμοι, μικρόψυχοι, ἀπεχθεῖς,
χυδαῖοι, τιποτένιοι...**

**Αδελφια κάнт' ὑπομονή ἀκόμα λίγο ἀγάντα ! Θά δώσει κάποι' ὁ Θεός
καί θά 'ρθει ἡ μέρα ἡ γαλανή κι ἡ Λευτεριά γιά πάντα !**

**Υ.Γ. 'Η μονομερῆς ἄρση τοῦ ἐμπολέμου, χωρίς διαπραγματεύσεις γιά τά
'Ανθρώπινα Δικαιώματα τῆς μειονότητος τῶν 'Ελλήνων τῆς Βορείου
'Ηπείρου, ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριῶν πού κορυφώθηκε μέ τό πάνδημο
συλλαλητήριο τῆς 9-9-1987. Γιατί δέν μποροῦν νά περνοῦν ὅλα ἔτσι στά
βουβά καί τά τυφλά. Γιατί ὑπάρχει καί αντίλογος ἀκόμα κι ὅταν σίγουρα
γνωρίζεις ὅτι δέν σ' ἀκούει κανείς ἀπ' αὐτούς τούς ἀπεχθεῖς, τιποτένιους
καί χυδαίους μικρέμπορους τῶν ἰδανικῶν τοῦ 'Εθνους...**

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ.

Γράφτηκε στη Θεσσαλονίκη τόν Μάρτιο του 1985
λίγο μετά τή λήξη - μέ τήν επέμβαση τῶν ΜΑΤ -
τῆς Β' Απεργίας Πείνας τῶν Βορειοηπειρωτῶν φυ-
γάδων Σπύρου καί Ἡλία Λέκκα ἔξω ἀπό τήν Ἀλβα-
νική Πρεσβεία.

Μιά βαθειά κατανόηση πού σοῦ φέρνει δάκρυα στά μάτια, θά 'ναι
κάτι πού πάντα θά αἰσθάνομαι διαν ἀκούω γιά ἐπαναστάτες, γιά ξύλο, γιά
συμπλοκές... Μά πῶς μπορεῖς νά ἐξηγήσεις στούς ἄλλους, νά πεῖς ἀπλά
ὄλα αὐτά πού σέ πονᾶνε, πού σέ δονοῦν, σέ ἄθουν; Πῶς μπορεῖς
ἀλήθεια; Ὑπάρχουν λέξεις νά περιγράψουν τόν κόμπο στό λαιμό, τήν
κατανόηση πού σέ κάνει εὐαίσθητο, σιωπηλό, τήν κράμπα στό στομάχι
πού σέ πνίγει γιά τό ἄδικο διαν ἀπέναντι στά πιό ἀγνά αἰσθήματά σου
γιά τήν Ἑλλάδα καί τά ἀλύτρωτα παιδιά της, ἀντικρύζεις τίς γροθιές, τά
γκλόμπς, τίς ἄθραυστες πλαστικοποιημένες ἀσπίδες; Τά ἀνέκφραστα
πρόσωπα μέ τήν αἴσθηση δύναμης ἄραγε ἢ ἀδυναμίας, πού ἔρχονται
σταθερά καταπάνω σου λές καί δέν σέ βλέπουν, λές καί δέν ὑπάρχεις,
ὡσπου πλησιάζουν, πλησιάζουν καί νιώθεις στό κορμί σου τίς ἀποδείξεις
ὅτι ὑπάρχεις, καί πονᾶς καί ξελαρυγγιάζεσαι : ΑΙΣΧΟΣ ! ΑΙΣΧΟΣ ! Κι ἡ
φωνή σοῦ γδέρνει τό λαιμό, σπάζει κάπου καί τσακίζει βραχνή σ' ἓνα
κρεσέντο ἀρμονίας μέ τό λυγμό στό στήθος, μέ τό περήφανο μέτωπό σου,
τό καθαρό βλέμμα, τά ἄδεια σου χέρια πού 'ναι προορισμένα γιά νά
κάνουν τό Σταυρό, νά ... σηκώνουν Σταυρό καί ν' ἀποτρέπουν
σπρώχνοντας...

Μοναδική μελωδία τ' ἀνέμισμα τῆς σημαίας πάνω ἀπό τό κεφάλι
σου, καθώς τήν δέρνει ἀλύπητα ὁ ἀγέρας... Ἕνα γαλανό πανί μέ λευκό
σταυρό τό μόνο γλυκό, ἐνθαρρυντικό χαμόγελο τοῦ Ἀγῶνα καί τῆς
προσπάθειάς σου...

Πῶς μπορεῖς νά τά πεῖς ὄλ' αὐτά; Βουρκώνεις μόνο, σιωπᾶς, πονᾶς
καί δέν μπορεῖς πιά νά κοιμᾶσαι ἤσυχος, χαρούμενος, ἀσφαλῆς τά
βράδια ... στό ζεστό σου στρώμα !

Γ' ΜΕΡΟΣ.

ΚΥΠΡΟΣ.

Άφιερώνεται στον Κύπριο Άγωνιστή της Ε.Ο.Κ.Α. και μεγάλο μου φίλο, Θεολόγο κ. Φώτη Παπαφώτη μικρό δείγμα σεβασμού και εκτίμησης για τους αγώνες και τις θυσίες του !

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.

Ιούλιος - Αύγουστος 1974.
Εισβολή ΑΤΤΙΛΑ - Άνήμερα του Προφήτη Ήλια.

Βγαίνει χρυσορόδινη ή αύγή,
θυμίζοντας, κωρίζοντας, βάφοντας και πάλι,
τήν Κύπρο τήν ἐλεύθερη : χρυσή...

κι από τήν ἄλλη τή μεριά
τή σκλάβα, τή ματοπότιστη,
τήν ἀλυσσοδεμένη : πορφυρή.

Καί σκάει ὁ ἥλιος στό ἀπέναντι βουνό,
ρίχνοντας τά χρυσά του τά δοξάρια
καί στή σμαράγδινη, δαντελωτή ἀκτή,
τό κῦμα τό γαλάζιο σ' ἀκρογιαλί,
μ' ἀφρούς στεφανωμένο καρτερεῖ
τή γέννηση τῆς Ἀφροδίτης πάλι.

ὦ βασανισμένη ἀδελφή !

ὦ κόρη τῆς γαλάζιας μας Πατρίδας !

ὦ καύχημα, ανάσα καί ἐλπίδα
τόσων ἀνθρώπων ψυχῶν !
Στ' ἀλήθεια ἡ ὀμορφιά σου ξελογιάζει !
Μά πές μου ὦ πανέμορφη ἐσύ !
Τόν ἥλιο ἢ τή Λευτεριά σου νά χαράζει
προσμένεις καθ' αὐγή, κάθε πρωί ;
Κι ἐγώ μακριά ἀπό σένα, μήν νομίσεις ποτέ, πῶς δέν πονῶ !
Ἐὰν ἀλυσίδα πού σένα δένει
τ' ἀνήμερο κουφάρι σημαδεύει
καί τό μαστίγιο τοῦ δήμιου πού κτυπᾶ,
τή σάρκα μου ματώνει !
Καίγεσαι σύ γιά λίγη λευτεριά !
τά χεῖλη τά δικά μου ξεραμένα
ἀπ' τό ποτήρι της γυρεύουνε νά πιοῦν :
μία γουλιὰ, μόνο μία ἐλευθεριᾶς ...
Κι οἱ κόσμοι πού οἱ δυνατοί
διατάζουν κυβερνώντας,
κατάλαβαν πῶς Λευτεριά
θά πεῖ παλληκαριά, θά πεῖ ἀντρείωτη !!!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΥΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Ξυλόκαστρο, Λαμπρή 1985.
Αφιερωμένο στην Ζηνοβία Παπαφώτη.
(Απεβίωσε τόν Νοέμβριο 1993.)

Στήν Άκανθοῦ, γιαγιά Ζηνοῦ τήν Πασχαλιά τοῦ χρόνου !
Τσουγκρίσανε τά δυό αὐγά καί φιληθήκανε γλυκά !
Δάκρυα κύλησαν γοργά στά δυό τά πρόσωπά τους !
Τό γέρικο ξανάνιωσε στή θύμνηση τῆς δόξας τῆς παλῆας,
τῆς νιᾶς, μαράθηκε μέ μιᾶς !
- Γιατί κόρη μου ἔσβησε ἀπ'τά μάτια σου τό φῶς ;
Καί χάθηκε ἀπ'τό γέλιο σου ἡ ἐλπίδα ;
Γιατί κόρη μου ζωντάνεψ' ὁ καημός ;
τόσο ἀπελπισμένη ποτέ δέν σ'εἶδα !
Σιωποῦσε ἡ κόρη στή γεροντική ἀγκαλιά
καί μόνο τ' ἀναφιλητό της ἀκουγόταν :
- Ἑλλάδα μάννα μου ! Ἑλλάδα μου Κυρά,
Βοήθησε Ὑπεραγία Θεοτόκε !
Τήν Κύπρο μας νά λευτερώσουμε γιαγιά
καί νά τήν δοῦμε ὀλάκερη σάν πρῶτα !

Τὴν Λευτεριά νά ἔχουμε γιά σκοπό,
Σύμβολο τὸ Σταυρό τῆς Ἁγίας Πίστεως,
Ὁδηγῆτρα τὴν Ὑπέρμαχο Στρατηγό,
τροπάρη μας τὸ " Δόξα ἐν Ὑψίστοις ! " .

Νά ὑψώσουμε τὴ Γαλανόλευκη ξανά

Μόρφου, Κερήνια, Ἀκανθοῦ καί Καραβά
καί πάλι ν' ἀκουσιεῖ πέρα ὡς πέρα
ἐλληνικό τραγούδι στὸν ἀγέρα !!!

Μ' ἑξαπτέρυγα, λιβανωτό καί ψαλμουδιά

σέ λιτανεία ὀλάκερη ἢ Κύπρος θ' ἀγρυπνήσει !

Γιαγιά μου ! αὐτὴ θά ἔναι Ἀνάσταση καί Πασχαλιά,
σάν τὸ Λευκόνικο, ἢ Πέτρα, ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας, ἢ Φυλιά
μέσ τὰ λευκά καί γαλανά μέ μιᾶς θε νά ξυπνήσει !

- Κόρη μου ναί ! Ἀκριβὴ μου κόρη !

Θά τὸ ψάλλουμε καί θ' ἀκουσιεῖ σέ θάλασσες,
σέ κάμπους καί σέ ὄρη !

- Γιαγιά Ζηνοῦ ! Στὴν Ἀκανθοῦ

Ἀνάσταση καί Λευτεριά
τὴν Πασχαλιά τοῦ χρόνου !!!

ΚΥΠΡΟΣ.

Ἀθήναι, 26-6-85

Ἡ Γῆς κοιμῶταν ἡσυχῇ
καί στα σπλάχνα της ἔκρυβε
παλπούς μαρμάρινους, πανέμορφους θεούς...
Νεκρούς θεούς...
Ξάφνου οἱ μάννες τῶν χωριῶν καί τῶν πόλεων
οἱ μάννες τῆς Ἑλληνικῆς Κύπρου
τήν ἀμφισβήτησαν, τήν ξεπέρασαν :
Γέννησαν γυούς ! Γέννησαν λεβέντες !
Γέννησαν ἥρωες...
Κι ἡ γῆς ταραχτικέ συθέμελα !!!
Μέ ζήλεια τούς διεκδίκησε,
μά ἡ μειάβασή τους ἀπ'τή ζωή σ'ἐκείνη,
ἔγινε μέσα σ'ἓνα φῶς,
μέσα σ'ἓναν σεισμό,
μέσα σ'ἓνα ὄνειρο !
Φλόγες, ἀστέρια, παιάνες
γι' αὐτή τήν αἰώνια ἐκδικήτρα Λητώ...

Φιωχές Νιόβες τούτης τῆς καρμένης γῆς !
Μαυρομανηλοῦσες θυγατέρες τῆς Παναγιᾶς,
τῆς Λευτεριάς, τῆς Ἑλλάδας !
Λεβεντομάννες τοῦ νησιοῦ τῆς Ἀφροδίτης...
Ἡ ζῆλια της, κανάκεψε κορμιά πού τῆς ἀπίστησαν
μέσ σπὴν αἰώνια φθορά :

"... χοῦς ἦν καί εἰς χοῦν ἀπελεύσετο ..."

τῆς ἔμεινε παρηγοριά αὐτό τό κῶμα

κι οἱ μαρμάρينوι

πανέμορφοι, νεκροί θεοί.

Οἱ Λεβέντες σας, μέσα ἀπ'τίς φλόγες,

τὴν ἀγκόνη, τό σεισμό, τ'ὄνειρο,

μέσα ἀπ'τόν Ἀγῶνα,

πλατάγισαν ψυχές ὀλόφωτες

στό Φῶς,

στό Αἰώνιο Φῶς :

σ'Ἐκεῖνον!!!

Ζηλόφθονα, ἀνταγωνιστικά,

κυοφορεῖ τόν πηλός

τόν καρωμένο ἀπ'τό κῶμα καί τό αἷμα τους

γνωρίζοντας καλά πῶς αὐτός ὁ πηλός

εἶν' ἀτίμητος, ἀκριβός,

γιατί φτιαχνεῖ ἀνθρώπους,

λεβέντες, ἥρωες...

Κι ἡ Πεντέλη κλαίει

γιατί ξεχάστηκε

ἔχασε τὴ δόξα, τὴ δύναμη, τόν πλοῦτο,

γιατί τό μάρμαρο,

δέν ζωντανεύει, δέν γεννᾷ

Γρηγόρηδες, Βαγόρηδες, Διγενῆδες !!!

ΧΡΟΝΟΓΥΡΙΣΜΑΤΑ.

Τοῦ χρόνου τά γυρίσματα, πού λησμονάει καί φεύγει
σάν τό ποτάμι τό γοργό πού κελαϊδώντας τρέχει,
πῆρε μαζί του θύμνες, ἀγάπες μας παλιές,
πέτρες, κλαράκια, δάκρυα, μαζί κι ὑπογραφές...
Κι ὁ ἄνεμος σεβάστηκε τοῦ Μαχαιρᾶ τά ὄρη
στάχτη, θυσία αἱμάτινη τοῦ Καπετάν-Γρηγόρη...
Κι ὁ χρόνος ἐσεβάστηκε στῆς Λευκωσίας τήν πόλη
τίς Κεντρικές τίς Φυλακές, μνήματα καί ἀγκώνη.
Κι ἡ θάλασσα σεβάστηκε τά ὄρια τοῦ νησιοῦ
ποτέ δέν τά ἀπείλησαν κύματα ποντισμοῦ.
Καί ἡ φωτιά σεβάστηκε τοῦ Λιοπετριοῦ Ἀχερῶνα,
καί οἱ σεισμοί κρησφύγετα, ὁ θρῦλος τήν Ε.Ο.Κ.Α.
Ὁ θάνατος τόν Διγενῆ, τῆς Λευτεριάς Ἄντῳ,
κι ἡ μουσα τό νιό ποιητή 18 χρονῶ.
Κι ἔτσι στάθηκαν μπροστά στόν ἄνθρωπο καί πάλι
καί τά στοιχειά τῆς φύσεως, μέ καρδιά πιό μεγάλη !
Καί σήμερα γι' ἄλλη μιά φορά μέ τίς συνδιασκέψεις,
ξεχνοῦν, διαγράφουν καί πουλοῦν, ἀδίστακτα συνομιλοῦν
Καί κάνουνε παζάρια, λές κι εἶναι ὄλοι ἔτοιμοι
νά παίξουνε τήν Κύπρο μας οἱ ἄνομοι στά ζάρια...
Μά ἐμεῖς ποτέ τό αἷμα μας καί τά ἰδανικά δέν θά τό
ἐπιτρέψουμε
νά γίνουμε στά χέρια τους : λόγια πολιτικά.
Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος, ξεχνᾶ, χαλᾶ καί σβήνει,
ὄ,τι πολύ ἀγάπησε καί πόνεσε κι ἀφήνει,
Χωρίς ντροπή, ἀδιάφορα, τόν καταλύτη χρόνο
νά δώσει ἄλλο νόημα στῆς Λευτεριάς τόν πόνο !
Συμφωνίες, ὑπογραφές κάλαμοι καί μελάνι,
διέγραψαν ὄλα μέ μιᾶς καί δέν τούς κακοφάνη,
Πού ὁ ἀνθός τῆς Κύπρου μας, τά πιό ἄξια παλληκάρια,
σκοτώθηκαν γιά ΕΝΩΣΗ πολεμώντας σάν λιοντάρια !
Γιατί γιά μᾶς ἡ μνήμη τοῦ '55 - '59,
στέκει φωτεινό μετέωρο, ὀδηγήτρα κληρονομιά !!!

ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΣ...

Χρονιά Νταβός και μήνας επίσκεψης Όζάλ.
Ιούνιος 1988.

Σέ είδα αδελφέ μου, απόψε σέ είδα πάλι νά έρχεσαι σκυφτός...
στη ριγωτή στολή του κρατούμενου ξεχώριζ' ένα νούμερο...
Στό αποστεωμένο σου πρόσωπο δυό μάτια στις κόγχες...
ένα βλέμμα χαμένο... ένα ύφος φοβερό - πίκρας και παραίτησης,
απογοήτευσης κι' απέραντου, αβίασταχτου πόνου...
Σέ είδα αδελφέ μου, απόψε, σέ είδα πάλι νά έρχεσαι σκυφτός...
Στό ξυρισμένο σου κρανίο έβλεπα χαραγμένη μέ πυρακτωμένο σίδερο
τήν ιστορία της γης σου...
14 χρόνων πινελιές μαύ - μιά, ζωγράφισαν στά γένια σου,
τό μολυβί, τό γκρί, τό άσπρο...
Στούς καρπούς και στους άστραγάλους σου, ξεχώριζα
σημάδια και πληγές άλυσίδων που πέρασαν κι άφησαν
χαρακιά στην άξιοπρέπεια, την περηφάνεια, τη λεβεντιά σου...
- Γκισαούρη ! Σκύλας γέννα ! άντηχοΰν σ' αύτιά σου
ξεροί οί πυροβολισμοί... κούφιεσ οί σφαίρες, γιομάτες λέξεις...
Κι ύστερα, καταναγκαστικά έργα, μαστίγιο,
νταμάρια, βούρδουλας, χωράφια...
Πέρασες άπ' όλα τά στάδια, έγινες κρατούμενος μέ ... πείρα !!!
Κι ύστερα ... όταν σπās μέ τη βαριά πέτρες,
όταν οί κτύποι σου τρυποΰν τό μυαλό,
όταν άπ' τους φουκωμένους μύες άπειλει νά ξεπεταχτεί
άλλικο σαν όρμητικό ποτάμι τό αίμα...τότε τά μάτια σου ζωντανεύουν...
ή άπόφαση που άθόρυβα κυκλοφορεί στοΰ μυαλου σου τίς στρατες
φεγγοβολάει σαν λάμα ξυραφιοΰ στό ήλιοφώς...

Σέ είδα ἀδελφέ μου, ἀπόψε, σέ είδα πάλι νά ἔρχεσαι σκυφτός...
ὁμως ὅλα, ὅσα ἀόρατα περνοδιάβαιναν στοῦ νοῦ σου τούς σκοτεινοὺς
διαδρόμους,

ἀπόψε βρῆκαν διέξοδο...

Ἄπόψε βρῆκαν τή διέξοδο.

Λάμπαν στά μάτια σου... Τό χαμένο βλέμμα σου ἄλλαξε,
τό φοβερό ὕφος σου μέρεψε : Ἡ ἀπόφαση διάβηκε τό διάσελο
συλλογισμοῦ καί δισταγμοῦ, προσπέρασε, ἄγγιξε τό νούμερο
στή φορεσιά σου κι ἐκεῖνο ἔλαμψε μ' ἀπόκοσμο φῶς : 888...

14 χρόνια τώρα ἀδελφέ μου δέν εἶσαι ὁ Λευτέρης, ὁ Γιώργης,
ὁ Κυριάκος, δέν εἶσαι ὁ Πανῖκος, ὁ Πέτρος, ὁ Κωστής,
εἶσαι τό Νο 888 ἀδελφέ μου !

14 χρόνια τώρα στό σταυρωμένο σου κορμί σταυρώνεται
πάλι ὁ Χριστός ἀδελφέ μου...

Κι ἐσύ ἔχεις τό ὄνομά Του, τόν ἀριθμό Του, ἔχεις Ἐκεῖνον !

14 χρόνια Χριστέ μου στά βάθη τῆς Ἀνατολῆς,
τό μαστίγιο, τό φραγγέλιο, ἡ φάλαγγα, τό ἀκάνθινο στεφάνι,
ὁ Σταυρός, δοκιμάζονται πάνω στό σῆμα σου ἑλληνικό κορμί,
ἀδελφέ μου ! Στό Σταυρό ἐσύ, σῆμα καί ψυχή,

κι ἀναρωτιέσαι : Τί νά ἐλπίζω πιά ; Τί ;

Μέ ξέχασαν, μέ ξέγραψαν μ' ἔχουν γιά πεθαμένο...

Νά 'ξερες ἀδελφέ μου !

Προχθές μόλις, κρατάγε μιά παλνά φωτογραφία ἡ γυναῖκα σου...

- δέν μοιάζεις πιά καί πολύ, πῶς νά μοιάζεις ἄλλωστε ; -

μά ἕνα γκρόμπς τήν κτύπησε καί στό σπαραγμό τῆς

ἡ καρμμένη φώναζε : - Προδότες ! Μᾶς πουλήσατε !

Υστερα, τί ἐλπίδες νά 'χεις πιά ;

14 χρόνια... πολὺς καιρός...

Ὅμως ἡ καταγωγή, τό αἷμα σου, ἡ φύτρα σου κι ἡ περηφάνεια,

ἡ λεβεντιά κι ἡ ἀπόγνωση θέριεψαν τήν ἀπόφαση !

- Εἶμαι Ἑλληνας ! φώναξες, δέν ἀντέχω τήν σκλαβιά ἄπιστοι !

οὐρλιαξες !

Συναγερμὸς σήμανε στήν ψυχή, στό μυαλό, στό μορμί σου !

Πόλεμος ! ξαναφώναξες. Ναί ! Πόλεμος ! ἀντίκησαν τριγύρω

τῆς φυλακῆς σου οἱ ἀπέραντες στέπες...

1619.

Γράφτηκε μετά τις δηλώσεις του Όζάλ στην επίσκεψή του στην Αθήνα τον Ιούνιο του 1988 ότι δέν υπάρχουν πιά οι αγνοούμενοι...

Θά μπορούσα νά γράψω 1619 ιστορίες...

Ναί ! Μέ τά πολλαπλάσιά τους, τίς προεκτάσεις τους...

Τί σκέφτηκε, τί ένιωσε, τί έζησε : ή μάνα, ό πατέρας,

ή σύζυγος, ό γιός, ή κόρη, ή αδελφή, ό αδελφός...

Δεκάδες πρόσωπα πού έχασαν στά 1974 κάποιον δικό τους,

σ'έκεινη τή σφαγή....

Πού 14 χρόνια πονούν, έλπίζουν καί ζούν σέ μιά κόλαση γιά κάποιον αγνοούμενο...

Τί θά μπορούσαν νά μᾶς ποϋν καί τ' ἄψυχα ἀκόμα :

τό χῶμα πού τούς γέννησε, τούς ἔθρεψε, τούς ἀνάστησε,

τό καρπιέργησαν, τό πότισαν μέ τόν ἅγιο ἰδρώ τους, τό ἅγιο αἷμα τους...

Αὐτό τό χῶμα πού λάτρεψαν κι ὑπερασπίστηκαν...

μέχρι νά πέσουν στά νύχια τοῦ εἰσβολέα...

Τί θά μπορούσαμε ν' ἀφουγκραστοῦμε νά μᾶς σιγοψιθυρίζουν :

τά μαθητικά θρανία πού τ' ἀνάθρεψαν στήν ἀγκάλη τους τά χρόνια τοῦ σχολειοῦ...

τά στασίδια τῆς γέρικης ἐκκλησιᾶς πού ἄκουσαν τίς προσευχές, τήν ψαλμωδία τους,

τά φιλοξένησαν στό Κατηχητικό

κι ἔγιναν ἀθέλητοι μάρτυρες τῆς ἐξομολόγησής τους...

Τά ἐργαλεῖα τοῦ γεωργοῦ, τοῦ μάστορα, τοῦ κτίστη, τοῦ ψαρρᾶ, τοῦ ξυλοκόπου,

τά χαρτιά και τά μολύβια τοῦ φοιτητῆ, τοῦ ἐπιστήμονα...
Κι ἀλήθεια πόσοι ἀκόμα μάρτυρες και πόσες ἱστορίες,
τόσο ἀλλιώτικες ἢ μιά ἀπό τήν ἄλλη γιά τόσους ἀνθρώπους,
τόσο ἀλλιώτικους τόν ἓνα ἀπό τόν ἄλλο...
Πού τούς ἐνώνει μιά μοῖρα ὁμως σκληρή, 14 χρόνια τώρα...
Ὅπως ἐνωσε και πίσω τίς φαμίλιες τους ἢ πίκρα, ὁ πόνος, ἡ ἐλπίδα,
κι ἡ κόλαση πού ζοῦν μέσα στήν ἄγνοια
ὁ καθ' ἓνας γιά τόν ΔΙΚΟ του ἀγνοούμενο...

Σήμερα ἔμαθα ἀπό τίς ἐφημερίδες, ὅτι δέν πρέπει νά σέ περιμένω πιά...
Πῶς νά χωρέσει ὁ νοῦς, ἡ καρδιά τήν ψυχρή πραγματικότητα ;
Ψυχρή σάν τόν θάνατο...Καυτή σάν τήν κόλαση...
Πηχτή σάν τή μοναξιά μου...
Σήμερα οἱ ἐφημερίδες ἔγραψαν, οἱ " μεγάλοι " εἶπαν... πῶς δέ ζεῖς...
14 χρόνια μέρα τή μέρα, ὦρα τήν ὦρα
ἔπλαθα μέ τή φαντασία μου, πῶς πέραγες ἐκεῖ,
μέτραγα τόν καιρό μέ κτύπους τῆς καρδιάς... μέ ἀνάσες κομμένες...
Τά μαρτύριά σου σκεφτόμουν, ὅλα ὅσα ἤξερα ἢ διάβαζα γιά μαρτύρια,
ὅλα ὅσα μπορούσε νά ἐπινοήσει τό θολό μυαλό μου...
Κάποτε ἔλεγα θά σταματήσουν...Θά βαρεθοῦν...
Δέν θά τόν βασανίζουν πιά...
Ἐτρεχα, φώναζα παντοῦ, μαζί μ' ὄλους τούς ἄλλους...
Μιά φωτογραφία σου στά χέρια και δρόμο...
Μέ γνώρισαν οἱ στρατες τῆς γῆς...
Διαβήματα, προσφυγές, συνεντεύξεις...
χαρτοβασίλειο ὀλόκληρο...
14 χρόνια νά πιάνεσαι ἀπό κάτι τέτοια νά μήν πνιγεῖς...
νά μήν τρελαθεῖς... Ζεῖ ; Πέθανε ; Πονάει ; Μᾶς θυμᾶται ;
Χιλιάδες σκέψεις, χιλιάδες ἐρωτηματικά...
Τρελλά και γνωστικά ὅλα ὅσα σκεφτόμουν
και κάπου ἐκεῖ στό βάθος μιά ἐλπίδα...
Ἐλπίδα νά σέ ξαναδῶ...
Νά σ' ἐλευθέρωναν λέει και νά ἔρχοσσουν πίσω...
Στίς λίγες ὥρες τοῦ ταραγμένου μου ὕπνου
ἐφιάλτες και ἐλπίδες ἔστηναν τρελλό χορό !
Συνειδητό και ὑποσυνειδητό μέ παγίδευαν
σ' ἀτέλειωτες ἱστορίες... Σχέδια ν' ἀποδράσεις...

Σχέδια νά ταξιδέψω ψάχνοντας νά σέ βρῶ
λές κι εἶναι ἡ Τουρκία ἡ τσέπη μου...
Νά ξεκινήσω μέ διάθεση
νά ψάξω κάτω ἀπό τήν κάθε πέτρα
νά βρῶ ἕνα σημάδι σου, ἕνα ἀχνάρι ...
κάτι πού νά λέει ἂν ζεῖς, πού βρίσκεσαι ....
14 χρόνια ὁ κόσμος συνεχίζει νά ζεῖ...
14 χρόνια, ποιός σκέφτηκε ἐμᾶς :
ἐσένα, ἐμένα, τί κόλαση περνᾶμε ;
Μέ τούς συγγενεῖς τῶν ἄλλων
γίναμε μιά μικρή, δυνατή γροθιά
καί φωνάζουμε γιά σᾶς... Τούς ἀνθρώπους μας !!!
Ἡ λέξη μέ τήν ὁποία σᾶς χαρακτήρισαν
καί καθιερώθηκε πιά, εἶναι φριχτή :
Α Γ Ν Ο Ο Υ Μ Ε Ν Ο Ι !!!
Δέ νιώθουν τί θά πεῖ ... Κανένας ! Ὅλοι αὐτοί
νά μπορούσαν νά καταλάβουν
πώς ἡ χλιαρή συμπάθεια καί συμπόνια τους
γίνεται δίστομο μαχαίρι στίς ψυχές μας...
Νά ἔμπαιναν γιά 1' λεπτό στή δική μας θέση...
Στή δική μας φριχτή, τραγική μας θέση...
Εἶναι πολύ ἀπλό όταν ζεῖς μέ τήν οἰκογένειά σου,
στ' ὄμορφο σπιτικό σου νά βαπτίζεις ἔτσι
κάποιους, πού δε γνωρίζεις,
κάποιους, πού ποτέ δέ θά γνωρίσεις,
κάποιους, πού ἡ συμφορά τους
σ' ἔχει ἀγγίξει ξώφαλτσα...
Α Γ Ν Ο Ο Υ Μ Ε Ν Ο Ι ...

ΣΗΜ: Ἀπό τότε πού γράφτηκε τό πιό πάνω πεζοτραγουδο, ἔχουν περάσει πιά 5 1/2 χρόνια καί δυστυχῶς τίποτα δέν ἄλλαξε...

Ἄ, ναί πέθανε ὁ Ὁζάλ, ὅμως γιά τούς ἀγνοουμένους δέν ἔχουμε ἀκόμα καμμιά σαφή πληροφορία οὔτε θετική οὔτε ἀρνητική. Ἴσως ποτέ νά μήν μπορέσουμε νά καταλάβουμε τί ἀκριβῶς σημαίνει νά ἔχεις κοντά 20 χρόνια ἕναν πατέρα ἢ ἕναν σύζυγο ἢ ἀδελφό ἀγνοούμενο..Πῶς θά μπορούσαμε ἄλλωστε ;

Ἄφοῦ κάποιοι ἄλλοι κληρώθηκαν σ' αὐτό τό λαχεῖο...

ΖΩ.

Παραμονές κάποιων μεγάλων αποκαλύψεων - μετά από έρευνες κι επαφές χρόνων και χρόνων - σφαγιάσθηκε αποτρόπαια ο Πρόεδρος συγγενῶν Ἀγνοουμένων κ.Ι. Λούρμπας. Ἐνας ἄνθρωπος πού αγωνίσθηκε μέ ὅλα τὰ μέσα γιά νά πέσει λίγο φῶς σ' αὐτή τή σκοτεινή υπόθεση.

Ἀπειλήθηκε ἐπανεπιλημμένως καί τέλος τοῦ ἐκλείσαν τό στόμα ἄγνωστον ποιοί . Αὐτή ἡ φρικαλέα δολοφονία κουκουλώθηκε γιά χάρη κάποιου διπλωματικοῦ STATUS QUO παρουσιαζόμενη αὐθαίρετα, σκοπίμως καί ἄκρως συκοφαντικά ὡς ἐρωτική δολοφονία. Κι ὅλ' αὐτά ἀστυνομία καί δημοσιογράφοι τά βάσισαν σέ μάρτυρες πού κατόπιν ἐξαφανίστηκαν. Ἀνεύθυνα ἀπό τόν τύπο καί ἀτιμώρητα σπιλώθηκε ἡ μνήμη ἑνός ἀνθρώπου πού τόσο ἀκριβὰ πλήρωσε τόν ἀγῶνα του γιά νά βρεθεῖ μιά ἄκρη γιά τόν ἀγνοούμενο ἀδελφό του καί νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή του ὡς ἐκπρόσωπος τῶν συγγενῶν τῶν ὑπολοίπων ἀγνοουμένων .

**Στή μνήμη του λοιπόν τό ἀκόλουθο,
ἕνα ταπεινό, λουλούδι στόν τάφο τοῦ Ἰωάννου Λούρμπα.**

Τώρα πού πέθανα ζῶ πιά πολύ
μέσα στή σκέψη, τή συνείδηση,
τήν περηφάνεια καί τό πείσμα
τῶν δικῶν μου...

Ζῶ πιά πολύ μέσα σου,
στίς τύψεις, τή συνείδηση,
τή λειτουργία τῆς πέψης σου
ἀνασταλτικά... Σοῦ γίνομαι
κόμπος, βραχνᾶς, ἀγκάθι ...

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΠΡΑΣΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ.

Γράφτηκε τό καλοκαίρι τοῦ 1989.

Τά βήματά της τήν ἔφεραν καί σήμερα πάλι μέχρις ἐδῶ ! Ἐγειρε τό μαντιλοφορεμένο κεφάλι στό πλάγι καί γύρεψε ν' ἀγναντέψει ...

Τεντώθηκε, σηκώθηκε στίς μύτες τῶν ποδιῶν της, ἀνέβηκε στό σκαλοπάτι ἑνός σπιτιοῦ καί τότε ... ὦ τότε τ' ἀντίκρυσε !!

Ἄντίκρυσε τή γωνίτσα τῆς στέγης του μέ τό σπασμένο ἀκροκέραμο κι αὐτό ἦταν ὄλο!

Ναί ! Αὐτό ἦταν ὄλο !

Τά δάκρυα κύλησαν στό σκαμένο πρόσωπο ! Μερμιᾶς στά μάτια της ζωντάνεψαν θύμψεις παλιές ! Τό κηπάρι πού 'ταν τό καμάρι τοῦ γέρου της μέ τούς κρίνους καί τίς βιολέτες τήν Ἄνοιξη. Ἡ γιασεμιά στό πορτάκι πού ἔσμιγε μέ τ' ἀγιόκλημα καί τή μῶβ βουκαμβίλια ! Στό βάθος κάτω ἀπό τήν κληματαριά τό μαγγανοπήγαδο. Κι ἐκεῖ μέσα στό πράσινο, τό λευκό σπιτάκι μέ τ' ἀκροκέραμα ! Νιαντελένια κουρτινάκια στά παράθυρα μέ βασιλικά καί γεράνια στό περβάζι κι ἀπ' τήν κουζίνα νά ξεχύνεται μαζί μέ τίς μυρωδιά ἀπ' τίς σεφταλιές, γλυκό τό τραγούδι τῆς μικροθυγατέρας... Σκεπαρνιές ν' ἀκούγονται ἀπ' τό ἐργαστήρι τοῦ λεβεντογιοῦ κι ἐκεῖνη, μ' ἕνα πανέρι παπουτσόσσυκα κι ὀλόγλυκες φορμόζες νά πηγαίνει στό σπίτι τῆς παντέρνημης κυρά-Ροδοῦς πού 'χασε τό μονάκριβό της τό 1956, λεβέντη τῆς ΕΟΚΑ.

Έτσι σάν τώρα ήταν, 'Ιούλιος του '74 καί γύρισε μ' ένα έργόχειρο, δώρο για τήν προίκα τής Χαρούλας τής, απ' τήν κυρά-Ροδοῦ. Έτσι σάν τώρα ! 15 χρόνια ! Θεέ μου, 15 χρόνια ! 'Αγνοούμενος ! Νά ζεῖ σαπίζονιας σέ σκοτεινά μπουντρούμια ; Νά χάθηκε στῆς 'Ασίας τά βάθη ; Ποῦ νά 'ναι ὁ Κυριάκος Θεέ μου ; 15 χρόνια ! Τί νά πρωτοκλάψει ; Τό γιό ; Τή χαμένη πατρίδα ; Τό γέρο τής πού τόν ἔφαγε ἡ πίκρα κι ὁ καημός ; Τί Θεέ μου ; Τί ;

Στό σκαλοπάτι γερμένη τώρα κλαίει, κλαίει τό γιό, τή χαμένη πατρίδα, τόν ἄντρα τής, τό χαμένο σπίτι ... Νά 'σαι πρόσφυγας : φοβερό ! 'Αλλά νά 'σαι πρόσφυγας ένα τετράγωνο απ'τό σπίτι σου, ἀπό τή σκιά του, ἀπ' τήν προστασία καί τήν κατανόησή του, ἀπ' τήν ἀγκαλιά καί τή θαλπωρή του, τοῦ μικροῦ, φτωχοῦ σπιτιοῦ σου, εἶναι ... εἶναι μαχαίρι ...

Καί κλαίει, κλαίει ἀτέλειωτα 15 χρόνια Θεέ μου ! Κι ἀπέναντι στό Τουρκικό φυλάκιο ὁ φαντάρος κάτω ἀπό τόν ἴσιό τής κόκκινης σημαίας του μέ τό μισοφέγγαρο, χαϊδεύει ἀφηρημένα τ' ὄπλο του καί τήν κοιτάζει.

- Πάλι ἐδῶ ἐσύ ; τής φωνάζει στή γλώσσα του κι ὕστερα... Φύγε ! Πήγαινε σπίτι σου ! Σπίτι σου !

Τόν κοιτάζει μ' ἀπόγνωση, μέ πίκρα, μέ τρέλλα ! Φαρμάκι στάζει στήν καρδιά τής ! Κάποια μέρα θά τό κάνει ! Θά ὀρμήσει μπροστά νά πάει στό σπίτι τής, στό σπίτι τής κι ἄς τή σκοτώσει !

- Γιαγιά, πάλε τζιαμε ; ἀκούει πίσω τής τή φωνή τοῦ ἐγγονοῦ τής, τοῦ μικροῦ Κυριάκου ! Πάμε, ἡ μάνα ἀνησυχεῖ !

Τῆς δίνει τό χέρι του καί τήν σηκώνει. Εἶναι τό ἴδιο χέρι πού μιά νύχτα ἔγραψε στόν ἀπέναντι τοῖχο μέ κόκκινη μπογιά : " ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ " κι ἀπό κάτω μέ μπλέ γράμματα : " Ἡ Κύπρος εἶναι ΕΛΛΗΝΙΚΗ ".

ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΠΟΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ...

Ιανουάριος 1992.

Αφιερωμένο στα παιδιά
της Κύπρου που αφήφισαν τήν πράσινη γραμμή :
στά αδελφια μας : Γιώργο Παττίχη, Νίκο Νικολάου
κι άλλους ανώνυμους καί επώνυμους τόλμησαν νά
διαβοῦν ΤΗΝ ΑΔΙΚΙΑ !!!

Κανένας δέν μπόρεσε νά διακρίνει
κανένα σύνορο, κανένα ὄριο, καμμιά γραμμή...
Γι' αὐτό προχώρησαν κατάντικρυ στον ἥλιο
σ' αὐτό πού θεωρούσαν σπίτι τους, χῶμα τους, γῆ τους !!!
Κι ὅταν
ἀντιπαράτάχθηκαν λόγχεσ, ρευματοφόρα γκλόμπς
κι αὐτόματα,

ὁ πῆλιος ἔγινε πηγάδι βαθύ,
οἱ φλέβες ἐνώθηκαν ὅλες μέ μιᾶς
καί γίνηκαν ὀρμητικό ποτάμι,
τά μάτια λάκκοι μέ φίδια
πού ξεκουλουριάστηκαν μέ μιᾶς
μπρός στίς ἀνύποπτες καρδιές
κι ἔδειχναν τή διχαλωτή τους γλῶσσα...
συρματοπλέγματα ἀγκαθερά !!!
πού ὄριζαν, χώριζαν, κομμάτιαζαν
τή γῆ τους...

Μιά γῆ, τόσο ὀμορφη ὄσο καμμιά...

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ · ΜΑΧΗ · ΠΕΛΑΣΓΟΣ · ΡΗΣΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΚΡΟΚΕΡΑΜΟ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΧ.ΠΑΡΑΣΧΟΥ 127, ΤΚ 114 75, ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ. 6440021

Νίκου Ανδριώτη DER FÖDERATIVE STAAT VON SKLOPJE UND SEINE SPRACHE	1.400	Φιλολογικός Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως	
Αθανασίου Α. Κόρμαλη ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ	1.300	ΘΡΑΚΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ	2.000
Αθανασίου Α. Κόρμαλη ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ	1.300	Γιάννης Μαγκριώτης	
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ. Ή αλύτρωτη Όρφοκη γή	600	Ο ΕΠΕΚΤΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ ...	1.000
Αθανασίου Α. Κόρμαλη		Κώστας Θρακιώτης	
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΓΗ.....	1300	ΛΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ	2.500
Δημητρίου Ν. Έφραιμίδη ΠΟΝΤΟΣ	800	Αναστάσιος Πολυζωίδης	
Ιωάννου Χρ. Γιαννάκενα		ΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΗΤΟΙ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
ΒΟΡΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Ή Απάντηση στά Σκόπια	1.000	ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (1874) 2 ΤΟΜΟΙ	3.700
Θαλή Μυλωνά		Περικλής Ροδάκης Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ	
Η ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ..	300	ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ-ΟΙ ΘΡΑΚΕΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ	1600
Λάζαρου Γαβαλά ΕΘΝΙΚΟ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ	900	Ζάρεβαντ ΠΑΝΤΟΥΡΑΝΙΣΜΟΣ	2.000
Ιωάννη Μάλλωση Ο ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ..	700	Ν. Σκούφου (1817) ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ ..	600
Ναταλίας Π. Μελά ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ	900	Π.Δ. Κορωναίου ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ	
Ιωάννη Ηρ. Μάλλωση		ΚΑΜΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ	350
Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΣΣΛΙΝ ΕΝ ΤΗ ΕΞΟΡΙΑ	1.100	Π. Καρολίδη	
Περικλής Ροδάκης		Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ...	700
Ο ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΟΤΗΤΩΝ-Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ		Μυρίλου Αποστολίδη ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ	650
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	2.300	Ευριπίδη ΡΗΣΟΣ - ΤΡΑΓΩΔΙΑ	800
Γιάννης Μαγκριώτης ΠΟΜΑΚΟΙ Ή ΡΟΔΟΠΑΙΟΙ.....	800	Γιάννης Χολέβας	
Γεώργιος Κλεάνθους Σκαλιέρης		ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΑΛΑΒΟΦΩΝΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2.500
ΛΑΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ	3.000	Χρ. Κηπουρός ΘΡΑΚΗ! ΘΡΑΚΗ!	1.000
Πολύδωρος Παπαχριστοδούλου ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ		Μάρκη Αντωνόπουλου	
ΠΑΤΡΙΔΕΣ-ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ		Ο ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ	2.500
ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ	1.500	Μάρκη Αντωνόπουλου	
Νίκος Ατζεμόγλου		ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ	1.200
Τ' ΑΓΙΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	5.000		

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ

* Άθανασίου Κόρμαλη: *Ο τύπος τῆς ἐποχῆς γιά τήν ΕΚΤΕΛΕΣΗ τοῦ Ἰωάνος Δραγοῦμη.*

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΑΣΤΕΛΛΟΥ : ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ 1897

ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ: Η συνεχιζόμενη εθνική τραγωδία

ΝΕΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ:

* **Μάκη Αντωνόπουλου: Ο Πολεμιστής τῆς Νύχτας.**

Ἱστορικό μυθιστόρημα μέ πλούσια δράση πού διαδραματίζεται στόν χῶρο τῆς Μακεδονίας, πρίν τόν Μακεδονικό Ἀγῶνα.

* **Μάκη Αντωνόπουλου: Τά μικρά τραγούδια μιᾶς μεγάλης πατρίδος.**

Καλλιτέχνη ἐκδοση χειρόγραφης συλλογῆς λιανοτραγουδῶν γιά τήν μαρτυρική καί πάντα Ἑλληνική Κύπρο, ἐμπλουτισμένη μέ γκραβούρες τοῦ 1878.

* **Ἰωάννη Χολέβα: Ὁ Μακεδονολάτρης ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ**

Γιά πρώτη φορά ὀλοκληρωμένη ἐργασία γιά τήν πολυδιάστατη φυσιογνωμία τοῦ Ἰωνα Δραγούμη ὡς Φιλοσόφου, Δημοσιολόγου, Οἰκονομολόγου καί Κοινωνιολόγου.

* **Ἰωάννη Χολέβα: Ἡ Πολυπλόκαμη Τουρκική Ἡμισέληνος.**

Ἐξαιρετικό ἔργο πού ἀποτελεῖ τήν μαύρη βίβλο τοῦ σύγχρονου τουρκικοῦ ἐπεκτατισμοῦ.

* **Ἰωάννη Χολέβα : Ἡ Θράκη Κατηγορεῖ καί Ἀξιῶνει.**

Πρωτότυπη καταγραφή τῶν προβλημάτων τῆς Θράκης καί τῶν προτάσεων πού ἀπαιτεῖται νά ἐφαρμοσθοῦν γιά τήν σωτηρία τῆς.

* **Κώστα Χατζηαντωνίου : Ἐθνικισμός καί Ἑλληνικότητα.**

Ἐπαγγελία καί Ἱστορία. Ἡ ὄντολογία τοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλληνική ἐμπειρία.

Σύγχρονο βιβλίο ἀπό ἕνα νέο ἄνθρωπο πού ἀποδίδει τήν πραγματική διάσταση τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνικισμοῦ σέ ἀντίθεση μέ τήν ἐπικρατοῦσα κατηγορηματική ἀπόψη.

* **Ἰωάννη Μαγκριώτη : Θράκη ἢ ἔπαλξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρά.**

Βιβλίο πού σκοπό ἔχει νά ρίξει φῶς στά κύρια σημεῖα τῆς ἱστορικής διαδρομῆς τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπό τήν προϊστορία μέχρι σήμερα. Ἐπίσης νά εὐαισθητοποιήσει τό ἑλληνικό κοινό γιά τήν βόρεια αὐτή ἔπαλξη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προτείνοντας μάλιστα λύσεις γιά τή σημερινή δύσκολη κατάσταση.

* **Πολυνεΐκη Σιδηρόπουλου : ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ**

Τό πρῶτο βιβλίο ἀπό μιά τριλογία μυθιστορηματικῆς καταγραφῆς τῆς ἀληθινῆς, μαρτυρικής πορείας τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, πού ξεκινᾷ ἀπό τίς πατρογονικές ἐστίες τοῦ Ἑλληνικοῦ Πόντου ἕως τά βάθη τῆς τότε Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Διωγμοί καί μαρτύρια στά χέρια Τούρκων καί σταλινικῶν.

Ντροπή σου νά γλεντᾶς ἐσύ !
Γύρω σου δές, πόση ἀπόμεινε
ἡ ἀκριβή, ἡ ἀτίμητη Πατρίδα !!!
Κύπρος, Βόρειος Ἥπειρος, ἡ Κωνσταντίνου Πόλη,
σφαδάζει ὁ δικέφαλος
ματώνει τή σημαία !
Σηκώσου ὀρθός, ἀποφάσισε:
δυό δρόμοι πιά σοῦ μένουν:
Χαροζωή ; πικρή σκλαβιά
σίς πονεμένες, ἀλησμόνητες πατρίδες ;
Ἥ τό ἄλλο μονοπάτι;
Ἥρθε ὁ καιρός νέε Ἕλληνα !
Πετάξου ΟΡΘΟΣ !
Μπρός σου ξανοίγεται ὁ πανάρχαιος,
γνωστός, ἱερός σου δρόμος !
Ὁ δρόμος τοῦ Ἀγῶνα, τῆς τιμῆς,
τῆς Λευτεριᾶς
καί τοῦ Θανάτου ὁ δρόμος !
Ἐμπρός λοιπόν ! τί καρτερεῖς ;
Βήματα, ἁνάρια ἄλλων θά διαβεῖς ....

